PROJEKT PAULUS

Når myndigheder sætter formålet over loven

Noble cause corruption og beslægtede myndighedssvigt
Danmark 2006 til 2026

Ole Bakkestrøm
Projektleder i Projekt Paulus

18. november 2026

Ex officio et ex conscientia.

Hovedkonklusion

De beskrevne forløb dokumenterer, at danske myndigheder og offentlige ledere har brugt hensynet til børn, patienter, folkesundhed, økonomi, institutionens omdømme og kollegial loyalitet til at forklare eller forsvare konkrete rettighedsbrud og kritiserede handlinger. Formålet får plads i begrundelsen, mens den bindende pligt træder i baggrunden. Det er den gennemgående mekanisme, denne rapport afdækker.

Dokumentationen omfatter operative instrukser, samtidige mails, myndighedernes egne svar, offentlige udtalelser og konkrete retlige prøvelser. Den viser blandt andet politiets udsendelse af et actioncard, der varslede myndighedstømning af raske minkbesætninger, ulovlige indgreb mod demonstranter, budgetstyret tilsidesættelse af sociale rettigheder, manglende information om patientrettigheder og sanktioner mod ansattes lovlige kritik. De enkelte kapitler fører hvert kritikpunkt tilbage til den konkrete handling og kilde.

På børne- og socialområdet går et særligt alvorligt mønster igen. Processuelle garantier fremstilles som et forstyrrende formkrav, selv om de skal sikre, at myndigheden undersøger behovet og træffer en lovlig afgørelse. Økonomisk pres bruges til at begrunde ventelister og begrænse hjælp, der allerede følger af loven eller en bevilling. Borgeren kommer dermed til at betale for myndighedens prioritering med sin retsstilling og sin ventetid.

Kontrollen kan videreføre svigtet. Når et tilsyn lægger den kontrollerede myndigheds forklaring til grund uden tilstrækkelig selvstændig undersøgelse, eller en tilsynsmyndighed deltager i afstemningen om kritik af sit eget tilsyn, bliver kontrolordningens indretning en del af problemet. I sagerne om offentligt ansattes ytringsfrihed ses samme selvbeskyttelse i ledelsernes brug af loyalitet, institutionens bedste og hensynet til en bestemt offentlig fremstilling.

Projekt Paulus' samlede konklusion er, at de dokumenterede svigt rækker ud over enkeltstående fejl. Forløbene viser gentagne måder at sætte formål, drift og institutionelle interesser over den konkrete pligt til at respektere borgernes rettigheder. Den påståede gode hensigt kan ikke gøre dette lovligt. Myndighedens opgave er at gennemføre sit formål inden for loven.

Vi placerer kritikken dér, hvor dokumentationen placerer handlingen og beslutningen. Et konstateret rettighedsbrud skal benævnes som et rettighedsbrud. En budgetbegrundet undladelse af pligtig hjælp skal benævnes som en tilsidesættelse af forsyningspligten. En ulovlig begrænsning af kritik skal benævnes som et indgreb i ytringsfriheden. Den præcision er grundlaget for et ansvar, som kan fastholdes.

Indhold

Hovedkonklusion . . . 2

Indhold . . . 3

1 Rapportens emne og begreber . . . 6

2 Statslige indgreb og svigtende kontrol . . . 7

Tilfælde 1 Støjbergs adskillelsesinstruks . . . 7

Tilfælde 2 Minksagen og Rigspolitiets samtaleskabelon . . . 7

Tilfælde 3 Christianiasagen og den undskyldelige usandhed . . . 8

Tilfælde 4 COP15 og fastholdelsen af den rigtige indgriben . . . 8

Tilfælde 5 Tibetindgrebene og hensynet til nationens økonomi . . . 9

Tilfælde 6 Udenrigsministeriets fremsøgning af Tibetmateriale . . . 9

Tilfælde 7 MRSA og beskyttelsen mod stigmatisering . . . 10

Tilfælde 8 Luftfartslægerne og hensynet til myndighedens eget ansvar . . . 10

Tilfælde 9 Børnepsykiatrien og den begrænsede nytte af at oplyse om rettigheder . . . 10

Tilfælde 10 Finanstilsynets deltagelse i bedømmelsen af eget tilsyn . . . 11

Tilfælde 11 EFI og kravene til lovlig inddrivelse . . . 11

Tilfælde 12 Logning og politiets efterforskningsbehov . . . 12

3 Nødvendighedsargumenter i sundhedsvæsenet . . . 13

Tilfælde 13 Kristian Rørbæk Madsen og patienternes skyld . . . 13

Tilfælde 14 Ulrik Lassen og forskningens gennemførelse . . . 13

Tilfælde 15 Sundhedsministeriet og lovoverholdelse som svigt . . . 13

4 Når besparelser sættes ind i borgernes rettigheder . . . 14

Tilfælde 16 Odense 2015 Planlagte lovbrud ved lukning af børnesager . . . 14

Tilfælde 17 Guldborgsund 2020 En ulovlig spareinstruks pakket ind i kontinuitet og borgerhensyn . . . 14

Tilfælde 18 Holstebro 2020 Sparekrav blev til stopbeskeder om nye indsatser . . . 15

Tilfælde 19 Silkeborg 2009 og 2010 Bevilget hjælp blev holdt tilbage af økonomiske grunde . . . 15

Tilfælde 20 København 2026 Budgetbalance begrundede langsommere afvikling af en ulovlig venteliste 16

Tilfælde 21 Odense 2022 til 2025 Kapacitet blev brugt som forklaring på manglende levering 16

Tilfælde 22 Aarhus 2023 til 2025 Tilsynets kendskab blev gjort til et lovlighedsargument 17

Tilfælde 23 Aarhus Universitetshospital 2022 Budgethensyn blev udslagsgivende for udeblevne udlandstilbud . 17

5 Når et godt formål bruges til at forklare svigtende retssikkerhed 18

Tilfælde 24 København 2017 Barnets akutte behov blev sat over for andre børns procesrettigheder 18

Tilfælde 25 Anbringelsesområdet 2021 og 2026 Stadfæstelsestal blev brugt som svar på proceskritik 18

Tilfælde 26 Esbjerg 2022 og 2023 Nødvendighed blev brugt til at begrunde indgreb uden servicelovshjemmel . 19

Tilfælde 27 Egedal 2023 Samtykke blev erstattet af formodninger ved flytning af beboere 19

6 Når myndigheden kontrolleres gennem sin egen forklaring 20

Tilfælde 28 Ankestyrelsen 2025 Tillid erstattede dokumenteret bevisafvejning 20

Tilfælde 29 Naturama 2012 Den kontrollerede kommunes forklaring fik forrang ved uafklaret faktum 20

Tilfælde 30 Langeland 2024 til 2026 Et afvist tilsyn måtte genåbnes på grund af utilstrækkeligt grundlag 21

Tilfælde 31 Langeland 2026 Registreringer gav et misvisende billede af udførte aktiviteter 21

7 Drift og politiske hensyn over for bindende krav 22

Tilfælde 32 Dragør 2024 til 2026 Minimumsnormering blev et spørgsmål om ekstra budget 22

Tilfælde 33 Viborg 2023 og 2026 Politiske hensyn blev sat ind imod en beskrevet retlig handlepligt 22

8 Ministeriets og institutionens beskyttelse som styrende hensyn 23

Tilfælde 34 Socialministeriet lod kritikstyring indgå i bevillingsprocessen 23

Tilfælde 35 Ministeriet beskyttede medarbejdere med et uhjemlet navneafslag 23

9 Nærrelationer og private fordele i offentlig ledelse 24

Tilfælde 36 Hans Christian Mathiesen blev dømt for misbrug af sin stilling 24

Tilfælde 37 Anna Mee Allerslev modtog en privat fordel og deltog siden i en inhabil beslutning 24

Tilfælde 38 Thomas Ahrenkiels habilitetsfejl blev mødt med ministeriel bagatellisering 24

Tilfælde 39 Region Syddanmarks valgkampbistand blev underkendt af tilsynet 25

10 Loyalitet blev anvendt mod ansattes lovlige kritik 26

Tilfælde 40 Campus Bornholm afskedigede en lærer for kritik af skolens ledelse 26

Tilfælde 41 Peter Bartram truede med fyringer under henvisning til illoyalitet 26

Tilfælde 42 Gribskov Kommune gjorde ressourcedebat til et loyalitetsproblem 26

Tilfælde 43 Tøjhusmuseet indkaldte en kritisk medarbejder til en usaglig loyalitetssamtale 27

Tilfælde 44 DSB lod lovlig offentlig kritik indgå i en advarsel 27

Tilfælde 45 Københavns Kommune pressede en lærer og sendte elevgengivelser til pressen 28

11 Forskningens samfundsnytte som begrundelse for offentliggørelseskompromiser 29

Tilfælde 46 Aarhus Universitet forsvarede kompromiser om forskningens offentliggørelse 29

12 De gennemgående mekanismer 30

Det gode formål får forrang for den konkrete rettighed 30

Budgettet flyttes ind foran en allerede bindende pligt 30

Rettighedsbrud ombeskrives som formfejl 30

Myndighedens egen forklaring bliver kontrolgrundlaget 31

Loyalitet bruges til at begrænse den kritik som kontrollen behøver 31

Private fordele viser hvorfor korruptionsbegrebet må omfatte mere end penge 31

Oversigt over de dokumenterede sammenhænge 32

13 Samlet konklusion og krav fra Projekt Paulus 33

Krav fra Projekt Paulus 34

14 Kildehenvisninger 35

1 Rapportens emne og begreber

Rapporten behandler danske myndigheder, offentlige institutioner, ministre, kommunale politikere og offentligt ansatte i perioden 17. november 2006 til 17. november 2026. Den undersøger begrundelserne for de beskrevne handlinger og forbinder dem med deres dokumenterede retlige og praktiske betydning.

Ved *noble cause corruption* forstår vi brugen af uretmæssige midler, som legitimeres med et påstået godt eller nødvendigt formål. Den centrale begrundelsesfigur er, at et indgreb, en undladelse eller en tilsidesættelse af en regel accepteres for at beskytte noget, som aktøren fremstiller som vigtigere. Vi undersøger denne forbindelse konkret i hvert forløb.

Rapporten behandler også økonomisk begrundede rettighedstilsidesættelser, institutionel selvbeskyttelse, procedurefordrejning, habilitetsbrud, favorisering og repressalier mod lovlig kritik. Disse mekanismer forbindes, hvor dokumentationen viser en fælles funktion: Den offentlige opgave eller kontrollen med den underordnes et andet hensyn.

Økonomiens rolle skal beskrives præcist. Når en myndighed undlader pligtig hjælp for at holde et budget, er der tale om en økonomisk begrundet rettighedstilsidesættelse. Når dette forsvares med andre borgeres velfærd eller institutionens samlede opgave, indgår samme større gode som i noble cause-begrundelsen. Når en person eller nær relation begunstiges gennem et misbrug af en offentlig funktion, er det fordelens og beslutningsmagtens konkrete sammenhæng, der er afgørende.

Dokumenterede offentlige udtalelser analyseres som aktørernes egne begrundelser. Samtidige dokumenter bruges til at fastslå handlinger og beslutningsled. Retlige afgørelser og undersøgelser angives med deres konkrete resultat og begrundelse. Det gør det muligt at fremsætte en fast konklusion om det forhold, som kilden faktisk dokumenterer.

2 Statslige indgreb og svigtende kontrol

Tilfælde 1 Støjbergs adskillelsesinstruks

Et beskyttelsesformål blev brugt til at fastholde en praksis, som tilsidesatte kravet om individuel behandling. Udlændinge- og integrationsminister Inger Støjbergs beslutning blev omsat til en generel adskillelsespraksis fra 10. februar 2016. Rigsretten fastslog 13. december 2021, at hun forsætligt overtrådte ministeransvarlighedslovens § 5, stk. 1, ved administrationen fra 10. februar til 18. marts 2016. Pressemeddelelsen og de samtidige implementeringsmails forbinder ministerbeslutningen med udførelsen. [1].

I sit opslag 21. maj 2017 skrev ministeren:

> *Jeg er inderligt imod barnebrude […]*
>
> *Den beslutning blev kendt ulovlig af ombudsmanden, og jeg blev tvunget til at ændre praksis.*

Opslaget er gengivet i dommens dokumentdel, s. 96. Det forbinder det politiske beskyttelsesformål med en udtrykkelig omtale af beslutningens ulovlighed. [2].

Delkonklusion. Ministerens moralske formål ændrede ikke den lovbundne pligt til individuel vurdering. Vi står med en domfældt, forsætlig ministeransvarsovertrædelse og en efterfølgende offentlig fastholdelse af formålet bag indgrebet. Sagen viser, hvordan beskyttelse kan bruges til at legitimere en ulovlig fremgangsmåde.

Tilfælde 2 Minksagen og Rigspolitiets samtaleskabelon

Folkesundhed blev koblet til et myndighedspres, der gik ud over den eksisterende hjemmel. Rigspolitiets actioncard til raske minkfarme uden for smittezonen beskrev regeringens beslutning med ordene:

> *[…] af hensyn til folkesundheden […]*

Ved ejerens afslag skulle samtalen efter kortet fortsætte:

> *[…] du kan forvente, at myndighederne så kommer og foretager tømning af besætningen alligevel.*

Kortet kaldte samtidig adgangen til optælling frivillig. Afslagsafsnittet satte denne frivillighed under pres med varsling om tab af bonus og myndighedernes tømning. Formuleringerne indgik allerede i de tidlige udkast 6. november og blev bevaret i det materiale, som blev fordelt 7. november 2020. [3]; [4].

Den dagældende bekendtgørelses §§ 14–15 omfattede smittede besætninger og besætninger inden for 7,8 km. Det var ikke en landsdækkende aflivningshjemmel. [5]. Kommissionens konkrete gennemgang af regel- og påbudsgrundlaget står i bind 1, s. 485–489. Godkendelsesleddene hos Uffe Stormly og Birgitte Buch samt kommissionens bedømmelse af legalitetsprincippet og sandhedspligten står i bind 2, s. 646–648 og 714–717. [6]; [7].

Den offentlige nødvendighedsforklaring blev også produceret og godkendt politisk. Miljø- og fødevareminister Mogens Jensen godkendte 8. november 2020 et svar, hvori der stod:

> *Derfor har man vurderet, at man ikke kunne afvente ny lovgivning, inden man meldte dette ud.*

Mailforløbet viser udkast kl. 21.22, Tejs Binderups tilføjelse kl. 21.30 og ministerens godkendelse kl. 21.46.56. Kommissionen vurderede, at svaret gav en urigtig oplysning om regeringens vurdering. [8]; [9].

Rigspolitichef Thorkild Fogde forklarede i Rigspolitiets meddelelse 19. november 2020:

Vi løfter rigtig mange opgaver i politiet, og derfor kan der desværre ske fejl.

Det er ledelsens egen forklaring med opgavemængde som årsag til fejlen. [10]. Guldagers undersøgelse knyttede svigtet til manglende kvalitetssikring og legalitetskontrol trods de interne regler, som var indført efter Tibetforløbet. [11].

Statsminister Mette Frederiksen fastholdt efter kommissionskritikken 1. juli 2022:

I vores øjne kunne en ansvarlig regering ikke have gjort andet.

Dermed blev beslutningen fortsat legitimeret gennem nødvendighed og ansvar. [12].

Delkonklusion. Minksagen forbinder flere led i samme forløb: folkesundhed som formål, et operativt kort med pres over for ejerne, en ministergodkendt urigtig nødvendighedsforklaring og en efterfølgende henvisning til arbejdsbelastning. Vi kritiserer den dokumenterede tilsidesættelse af hjemmels- og sandhedskravene. Hverken et sundhedsformål, politisk hast eller mange opgaver udgjorde den manglende hjemmel.

Tilfælde 3 Christianiasagen og den undskyldelige usandhed

En urigtig oplysning til Folketinget blev efterfølgende omdøbt til en undskyldelig nødløgn. I den tjenstlige undersøgelse om Justitsministeriets behandling af Retsudvalgets Christianiabesøg vurderede forhørsledelsen 2. maj 2014:

Den usandhed, der lå i Johan Reimann begrundelsen, kan således bedst betegnes som en forklarlig og undskyldelig nødløgn […]

Begrundelsen var hensyn til sikkerhed, tavshedspligt og forhørsledelsens opfattelse af de handlemuligheder, departementschef Anne Kristine Axelsson og afdelingschef Jens-Christian Bülow havde. Men samme beretning gengiver på s. 162 Kammeradvokatens konkrete alternativ: at undlade at give en anden begrundelse. Den tilsidesættes i vurderingen ud fra en forventning om Anne Baastrups reaktion. [13].

Betænkning 1557 fra 2015 afviste, at nødløgnsbegrebet har selvstændig retlig betydning. [14].

Delkonklusion. Begrundelsen gjorde en forventning om politisk reaktion til argument for at give en usand oplysning. Vi afviser denne normalisering. Et beskyttelseshensyn skal håndteres inden for reglerne om sandhed og fortrolighed; betegnelsen nødløgn skaber ingen selvstændig ret til at vildlede Folketinget.

Tilfælde 4 COP15 og fastholdelsen af den rigtige indgriben

Københavns Politis ledelse fastholdt indgribens rigtighed efter underkendte frihedsberøvelser. Politidirektør Johan Reimann udtalte 25. januar 2012:

vi handlede rigtigt i situationen ved at gribe håndfast ind, men at vi skulle have gjort det anderledes og bedre.

Udtalelsen blev gengivet af Mikkel Schou i Information og senere i journalistens offentlige genudgivelse. Den kommenterede Østre Landsrets dom i B-114-11. [15].

Sagen omfattede blandt andet 178 parter fra frihedsberøvelsen på Amagerbrogade under COP15 i december 2009. Justitsministeriets officielle kortlægning beskriver mangelfuld sortering og individuel identifikation og brud på politilovens § 8, stk. 4, og EMRK artikel 5. [16].

Delkonklusion. Ledelsen adskilte det rigtige formål fra den ulovlige udførelse og fastholdt handlingens grundlæggende legitimitet. For de berørte borgere bestod indgrebet netop af den udførelse,

som blev underkendt. Vi fastholder, at kravene til individuel frihedsberøvelse er en del af selve politiopgaven, også når ledelsen ønsker en håndfast indsats.

Tilfælde 5 Tibetindgrebene og hensynet til nationens økonomi

En økonomisk begrundelse indgik i politiets operative kommunikation samtidig med, at demonstranters rettigheder blev tilsidesat. Vicepolitiinspektør Claus Hjelm Olsen skrev til indsatsledelsen 14. juni 2012 kl. 10.45:

> *Skal vi redde lidt bedre økonomiske vilkår til nationen og måske deraf et dryp til politiet, ligger det på jeres skuldre.*

Operationsmaterialet udviklede sig med instrukser om, at demonstranter ikke skulle kunne ses fra eskorterne. Den følgende aftens radiokæde indeholdt ordren:

> *Tag flaget fra dem.*

Mailen, operationsbefalingens udvikling og radiomeldingerne er gengivet i Tibetkommissionens beretning. [17].

Kommissionens retlige bedømmelse identificerede afskærmning og flagfratagelse som klart ulovlige indgreb efter politilovens §§ 7–8 og EMRK artikel 10–11. [18].

Østre Landsret fastslog 29. oktober 2025, at begge tiltalte forsætligt havde afgivet falske forklaringer om bestemte dele af forløbet. Retten lagde til grund, at gruppevognene skulle skjule en fredelig demonstration for den kinesiske præsident. Begge blev idømt 30 dages betinget fængsel. Det er de domfældte forklaringer om blandt andet vognenes formål, der indgår her. [19].

Delkonklusion. Forløbet dokumenterer både et erklæret økonomihensyn, ulovlige begrænsninger af demonstrationer og efterfølgende forsætligt falske forklaringer. Vi kritiserer, at fredelige borgeres frihedsrettigheder blev gjort til et problem for afviklingen af et statsbesøg. Disse rettigheder skulle styre politiets indsats; de blev i stedet tilsidesat under indsatsen.

Tilfælde 6 Udenrigsministeriets fremsøgning af Tibetmateriale

Kontrollen blev gjort afhængig af den kontrollerede myndigheds tillid til sin egen journalføring. Udenrigsminister Anders Samuelsen forklarede i svaret af 1. august 2018:

> *ministeriet antager, at dets medarbejdere overholder de forvaltningsretlige regler og principper, herunder journaliseringsforpligtelsen.*

Ministeriets erklæring af 25. januar 2017 om alt identificerbart materiale var efter svaret afgrænset af søgemetoden aftalt med Tibetkommissionen 2. maj 2016. Generelle søgninger i backup, Enterprise Vault og ministerens funktionspostkasse var ikke overvejet. Svaret beskriver samtidig én konkret søgning i Outlook og Enterprise Vault efter en medarbejders oplysning om en mulig ikke-journaliseret mail; ifølge ministeriet gav den intet relevant fund. Der varsledes derefter en tværgående enhed, relevante systemsøgninger og IT-ekspertise. [20].

Den senere kommission identificerede en departementschefmail og PET-referater som centrale dokumenter, der ikke havde været hos den første kommission. På samme sted gennemgås undersøgelseskommissionslovens § 9 om udlevering af det anmodede materiale. [21].

Delkonklusion. Antagelsen om korrekt journalføring kunne ikke sikre fuldstændigt materiale. Centrale dokumenter kom først frem senere. Vi kritiserer, at tillid til egen regelefterlevelse blev brugt til at afgrænse den generelle fremsøgning. Fuldstændigheden skulle prøves gennem dokumenteret systemkortlægning og søgning. En enkelt målrettet søgning kunne ikke i sig selv kontrollere hele materialets fuldstændighed.

Tilfælde 7 MRSA og beskyttelsen mod stigmatisering

Fødevarestyrelsen satte et utilstrækkeligt dokumenteret beskyttelseshensyn over offentlighedens adgang til oplysninger. Styrelsen fastholdt 31. januar 2014:

> *hensynet til risikoen for stigmatisering af besætningsejeren og dennes familie og ansatte ved en offentliggørelse vejer tungere end hensynet til den offentlige interesse*

Afslagene fra 2012 var blevet stadfæstet af klagecentret. Ombudsmanden prøvede begrundelsen mod miljøoplysningslovens § 2, stk. 1, 3 og 6, og den tidligere offentlighedslovs § 13, stk. 1, nr. 6. Det krævede en konkret dokumentation for offentliggørelsens skadevirkning. Den forelå efter Ombudsmandens vurdering ikke. [22].

Efter genoptagelse, et nyt tilsagn og et retssagsforløb blev oplysningerne udleveret. Den opdaterede udtalelse beskriver Højesterets afslag på opsættende virkning 22. januar 2016 og Landbrug & Fødevarers hævelse af sagen 9. marts 2016. [23].

Delkonklusion. Et beskyttende formål blev brugt til at begrænse en lovreguleret adgang uden det nødvendige konkrete skadegrundlag. Vi kritiserer, at den offentlige kontrol måtte vente på et flerårigt forløb. Den påståede beskyttelse af bestemte interesser erstattede ikke lovens betingelser.

Tilfælde 8 Luftfartslægerne og hensynet til myndighedens eget ansvar

Et udtrykkeligt hensyn til myndighedens eget ansvar indgik i arbejdet med en redegørelse til tilsynet. Kontorchef Christian Thorhauge skrev 13. april 2018 kl. 12.32 til vicedirektør Kåre Clemmesen:

> *Jeg mener, det skal holdes i generelle vendinger, så det ikke umiddelbart kan komme os til last senere.*

Mailen vedrørte klagenotatet. Afrapporteringen fulgte 16. april, og departementet lukkede tilsynet 17. maj 2018. Advokatundersøgelsen beskriver senere klager, som ikke blev oplyst, og forudsætninger om lægestrukturen, som ikke holdt. Undersøgelsen prøver styrelsens loyale informationspligt og bedømmer Thorhauges undladelser som uagtsomme. [24].

I 2025 beskrev Trafikstyrelsen ændrede ordninger: ingen samtidig privat AME-virksomhed for myndighedslæger, juridisk og ledelsesmæssig kontrol af negative afgørelser samt styrket bemanding. [25].

Delkonklusion. Her er ansvarsbeskyttelsen skrevet direkte ind i den interne kommunikation. Sammenholdt med informationssvigtet viser det en institutionsbeskyttende mekanisme: redegørelsens betydning for myndigheden selv blev et hensyn, mens departementets tilsyn var afhængigt af loyale og fyldestgørende oplysninger. Vi kræver, at myndighedens informationspligt styrer afrapporteringen.

Tilfælde 9 Børnepsykiatrien og den begrænsede nytte af at oplyse om rettigheder

Manglende patientinformation blev forklaret med, at få alligevel kunne bruge rettigheden. Region Hovedstaden skrev 17. april 2024:

> *Så selvom patienterne havde været informeret bedre, vil det være meget få, der reelt kunne have fået udredning og behandling andre steder.*

Regionen erkendte samtidig forkert registreringspraksis og manglende udredningsplaner. Den beskrev begrænset privat kapacitet som baggrund for, at patienter i en del forløb ikke blev orienteret om udvidet frit valg. [26].

Rigsrevisionens beretning dokumenterede, at Region Sjælland, Region Hovedstaden og Region Syddanmark systematisk registrerede udredning for tidligt afsluttet. Rettighederne skulle administreres efter sundhedslovens §§ 82 b og 87 og informationskravene i bekendtgørelsen om ret til sygehusbehandling. Informationspligten bestod også, når ventetiden på et aftalesygehus var længere. I den konkrete kontrol af Region Syddanmark var 74 af 76 forløb registreret afsluttet efter første samtale; i 39 fortsatte udredningen. [27]; [28].

Indenrigs- og sundhedsministerens redegørelse erkendte utilstrækkelig opfølgning på tidligere anbefalinger. Kritikken var rejst i 2018; vejledningen blev først opdateret i december 2023. Rigsrevisionens efterkontrol i 2025 fandt registreringen bragt i overensstemmelse med vejledningen. [29]; [30].

Delkonklusion. Regionen gjorde den forventede nytte til begrundelse for mangelfuld rettighedsinformation. Registreringen gav samtidig et for gunstigt billede af udredningen. Vi kritiserer begge dele: patienterne havde krav på korrekt information, og registreringerne skulle vise det faktiske udredningsforløb. Den senere rettelse dokumenterer en ændring; den ændrer ikke det tidligere svigt.

Tilfælde 10 Finanstilsynets deltagelse i bedømmelsen af eget tilsyn

Den kontrollerede myndighed deltog i afstemningen om kontrollen af sig selv. Finanstilsynet offentliggjorde 25. april 2019 direktør Jesper Bergs kritik af EBA's undersøgelsesform:

> *a Breach of Union Law case was not the right instrument*

Udtalelsen angik undersøgelsen af tilsynet i perioden 2007–2014 og anvendte EBA-resultatet som støtte for tilsynets lovmedholdelighed. [31].

EU-Ombudsmanden konstaterede efter dokumentinspektion, at de danske og estiske tilsyn deltog i afstemningen i 2019 om anbefalingen vedrørende dem selv. Ombudsmanden fandt deltagelsen uforenelig med uafhængighedskravet i EBA-forordningens artikel 42. [32].

Delkonklusion. Beslutningsproceduren var behæftet med en konkret institutionel interessekonflikt. Vi afviser, at et resultat fra sådan en procedure i sig selv kan bruges som uafhængigt bevis for det kontrollerede tilsyns korrekthed. Kontrol mister sin uafhængighed, når den kontrollerede deltager i afgørelsen om sin egen bedømmelse.

Tilfælde 11 EFI og kravene til lovlig inddrivelse

SKATs inddrivelsessystem havde konkrete retlige fejl, som krævede standsning eller afhjælpning. Kammeradvokatens legalitetsanalyse 8. september 2015 identificerede problemer med betalingsberegning, forældelse, lønindeholdelse, genoptagelsesgebyrer, klagevejledning og grundlaget for visse behandlinger af personoplysninger. [33].

Ministeriets redegørelse beskrev advarsler før idriftsættelsen i 2013: et PA-review om ustabilitet og ineffektiv kodekvalitetssikring, junioplysninger om endnu ikke vedtaget lovgivning og rød status 24. august. Opstartsdatoen blev fastholdt; 31. august var status gul, og 1. september begyndte manuel sagsbehandling og modregning. [34].

Det særskilte anvendelsesnotat 8. september 2015 opstillede krav om straksrettelse, manuel afhjælpning eller stop ved kendt ulovlighed og om genoptagelse. Systemets samlede betydning for inddrivelsen blev ikke gjort til en generel undtagelse fra disse krav. [35].

Delkonklusion. Den offentlige opgave at inddrive gæld skulle udføres lovligt. Et stort inddrivelsesbehov gav ikke ret til at opretholde ulovlige funktioner. Vi fastholder sammenhængen mellem de tekniske systemer og borgernes retsstilling: betaling, forældelse, klageadgang og personoplysninger er retlige krav, som systemet skal opfylde.

Tilfælde 12 Logning og politiets efterforskningsbehov

Justitsministeren fremhævede politiets behov samtidig med, at strafhåndhævelsen af den omtalte logning var ophørt. Nick Hækkerup skrev 29. januar 2021 til Teleindustrien, at han:

> *[…] håber, at teleselskaberne har forståelse for, at politiet har behov for adgang til loggede oplysninger til at efterforske grov kriminalitet og terror […]*

Brevet beskrev fortsat gældende logningsregler og oplyste samtidig, at selskaberne ikke kunne straffes for at undlade den omtalte logning. Teleindustriens forudgående brev viser, at branchen havde forstået ministerens tidligere besked som en fortsat lognings- og udleveringspligt. [36]; [37].

Højesteret fastslog 30. marts 2022, at konkrete EU-stridige anvendelser skulle undlades. [38].

Delkonklusion. Efterforskningsbehovet blev brugt til at fastholde forventningen om fortsat logning i en retlig konflikt. Vi fastholder, at behovet for oplysninger skal underordnes kravene til deres lovlige indsamling og anvendelse. Henvisning til grov kriminalitet og terror afgør ikke i sig selv, hvilke registreringer myndighederne har adgang til.

3 Nødvendighedsargumenter i sundhedsvæsenet

Tilfælde 13 Kristian Rørbæk Madsen og patienternes skyld

Patienthensynet blev udtrykkeligt brugt til at retfærdiggøre forhold, som afsenderen selv betegnede som lovbrud. Overlæge Kristian Rørbæk Madsen fra Intensiv Terapi Afsnit på Odense Universitetshospital sagde 12. januar 2018:

> *Jeg bryder loven mange gange hver dag og sætter min egen retssikkerhed over styr. Men det gør jeg for patienternes skyld.*

Interviewet knyttede udsagnet til akut behandling og dokumentation. Det samme prioriteringssynspunkt fremgår af Madsens eget åbne brev 21. januar 2018. [39]; [40].

Delkonklusion. Her foreligger nødvendighedsargumentet i sin direkte form: en offentligt ansat læge fremstiller det, han selv kalder lovbrud, som noget, der sker for patienternes skyld. Vi medtager udsagnet som dokumentation for den erklærede faglige begrundelse.

Tilfælde 14 Ulrik Lassen og forskningens gennemførelse

Klinisk forskning blev fremstillet som uforenelig med lovoverholdelse. Klinikchef Ulrik Lassen fra Onkologisk Klinik på Rigshospitalet sagde 3. august 2018:

> *Vi kan ikke agere uden at bryde loven.*
>
> *Hvis man efterlever den, så kan man ikke gennemføre klinisk forskning*

Det er den navngivne klinikchefs egen generelle beskrivelse af forholdet mellem opgaven og sundhedslovens regler. [41].

Delkonklusion. Forskningens formål blev brugt til at fremstille efterlevelse som en hindring for at udføre opgaven. Vi ser den samme begrundelsesfigur som i flere myndighedsforløb: opgavens værdi gøres til argument imod de retlige grænser, som gælder for dens udførelse.

Tilfælde 15 Sundhedsministeriet og lovoverholdelse som svigt

Et ministerium fremstillede selv lovoverholdelse som et muligt svigt af borgeren. I sin officielle pressemeddelelse 30. marts 2017 om somatisk tvangsbehandling af varigt inhabile stillede Sundhedsministeriet spørgsmålet:

> *[…] bryde loven for at hjælpe en syg borger, eller hellere overholde paragrafferne og dermed svigte en borger […]*

Spørgsmålet er ministeriets redaktionelle tekst i præsentationen af et lovforslag. Den fungerende sundhedsminister var Karen Ellemann. Forslaget førte til lov 655 af 2017, som fra 1. januar 2018 gav betinget adgang til somatisk tvang. [42]; [43].

Delkonklusion. Modsætningen mellem hjælp og lovoverholdelse blev formuleret af myndigheden selv. Vi kritiserer den fremstilling, fordi den gør overholdelse af borgerens retlige beskyttelse til et moralsk problem. Den lovlige vej var at ændre reglerne gennem lovgivning og fastholde lovens betingelser for de efterfølgende indgreb.

4 Når besparelser sættes ind i borgernes rettigheder

Tilfælde 16 Odense 2015 Planlagte lovbrud ved lukning af børnesager

Odense Kommunes lukning af forebyggende børnesager indeholdt planlagte og systematiske brud på retssikkerheden. Den økonomiske opgave blev omsat til en proces, hvor lovpligtige skridt på forhånd blev tilsidesat.

En ledelsesmail af 29. juni 2015 begrundede operationen således:

> *Familie og Velfærd har set sig nødsaget til at finde nogle måder, der kan begrænse budgetoverskridelserne*

Målet var at lukke omkring 20 procent af de forebyggende sager. BDO og Kromann Reumerts undersøgelse dokumenterede systematiske procesbrud i 45 undersøgte sager. Procesplanen forudsatte tilsidesættelse af partshøring og børnesamtale og tog højde for hjemvisning, hvis familierne klagede. Det stred mod de dagældende krav i forvaltningslovens §§ 19, 22 og 24, servicelovens §§ 48 og 68 samt offentlighedslovens § 13.

Konstitueret direktør Poul Anthoniussen erkendte i kommunens svar i september 2015 den systematisk ulovlige sagsgang. Kommunen opgjorde først 89 skriftlige sager og tilføjede derefter 18 mundtlige sager. Den 1. oktober meddelte kommunen, at to chefer var fratrådt eller afskediget, og at en tredje havde fået en advarsel.

Delkonklusion. Odense organiserede en spareoperation med en ulovlig sagsgang. Familiernes høring, begrundelse og børnenes inddragelse blev gjort til noget, kommunen kunne springe over og eventuelt håndtere senere ved klage. Det var et ledelsesproblem i selve tilrettelæggelsen.

Kilder: [44]; [45] og [46]; [47].

Tilfælde 17 Guldborgsund 2020 En ulovlig spareinstruks pakket ind i kontinuitet og borgerhensyn

Guldborgsund gav en generel instruks om højst én foranstaltning og erstattede dermed den konkrete vurdering af barnets behov med en på forhånd fastsat begrænsning. Ankestyrelsen fandt instruksen ulovlig.

Centerchef Mads Larsens mail af 17. november 2020 krævede en besparelse på 100.000 kr. pr. sagsstamme og stop for dobbeltforanstaltninger. Han skrev:

> *lige nu er vi nødt til at gøre noget akut.*

I mailen den følgende dag blev økonomi koblet sammen med effektmåling og færre fagpersoner. Kommunens svar af 21. januar 2021 begrundede reglen med kontinuitet, koordinering og relationer til borgeren. Den generelle begrænsning bestod også efter kommunens nærmere afgrænsning af instruksen.

Ankestyrelsens udtalelse af 8. december 2021 fastslog brud på servicelovens §§ 46 og 52 og forbuddet mod skøn under regel. Kommunens efterkontrol omfattede en periode før instruksen; tilsynet krævede derfor genoptagelse af relevante afgørelser efter 17. november 2020. Kommunen erkendte desuden tilfælde, hvor ændringer og stop var gennemført uden formelle afgørelser og klagevejledning.

Delkonklusion. Et konkret sparekrav blev omsat til en ulovlig generel regel. Kommunen brugte efterfølgende hensynet til borgerens relationer og kontinuitet som forsvar for en begrænsning, der ikke kunne erstatte den individuelle behovsvurdering. Her foreligger både økonomisk begrundelse, beskyttende argumentation og en konkret konstateret retlig afvigelse.

Kilder: [48], [49], [50], [51], [52].

Tilfælde 18 Holstebro 2020 Sparekrav blev til stopbeskeder om nye indsatser

I Holstebro blev besparelser på børneområdet omsat til en ledelsesbesked om at standse nye indsatser. Beskeden lød:

> *Der bliver derfor stop for nye anbringelser, nye aflastninger og nye eksterne indsatser i april måned*

Forløbet indeholdt et sparemål på 250.000 kr. pr. rådgiver. Ledelsesmails fra januar og april 2020 gjorde økonomisk reduktion til en fælles styringsopgave. Den 5. april blev ordningen præciseret som et forsøg med undtagelse af fagligt uforsvarlige reduktioner; akut-undtagelser indgik også i forløbet.

Dagældende servicelovs § 52 krævede afgørelse efter barnets konkrete behov. En generel stopbesked om bestemte indsatser lagde en økonomisk forhåndsramme ned over arbejdet med netop disse behov. Ankestyrelsen afsluttede sin behandling på baggrund af kommunens redegørelse om barnets tarv, faglig forsvarlighed og efterkontrol.

Delkonklusion. Holstebroforløbet dokumenterer, hvordan besparelsesmål kan flyttes direkte ind i myndighedens instrukser om børn og familier. Den konkrete ledelsesbesked gjaldt hjælpekategorier, som loven krævede vurderet individuelt. Kommunens efterfølgende præcisering viser samtidig, at stopbeskedens rækkevidde måtte korrigeres.

Kilde: [53].

Tilfælde 19 Silkeborg 2009 og 2010 Bevilget hjælp blev holdt tilbage af økonomiske grunde

Silkeborg undlod at levere to timers ugentlig hjemmevejledning, som en borger var bevilget efter servicelovens § 85. Statsforvaltningen fandt undladelsen lovstridig.

Statsforvaltningens gengivelse af kommunens forklaring indeholdt formuleringen:

> *På grund af store budgetmæssige overskridelser […] været nødsaget til at etablere en ven-teliste […]*

Kommunen havde etableret venteliste fra august 2008. Den konkrete bevilling blev truffet den 7. januar 2009, men blev ikke effektueret. Kommunen henviste til besparelser og til, at loven ikke fastsatte en udtrykkelig iværksættelsesfrist.

I udtalelsen af 4. november 2010 fastholdt Statsforvaltningen retkravet og forsyningspligten. En allerede truffet bevilling kunne ikke sættes ud af kraft gennem en økonomisk venteliste. En reduktion af hjælpen krævede en ny afgørelse med hjemmel.

Delkonklusion. Silkeborg brugte budgetoverskridelser som begrundelse for at undlade en allerede bevilget ydelse. Kommunen flyttede den økonomiske byrde over på borgeren gennem manglende levering. Det dokumenterede pligtbrud er konkret: bevilling forelå, hjælp blev ikke iværksat, og budgettet blev anført som årsag.

Kilde: [54].

Tilfælde 20 København 2026 Budgetbalance begrundede langsommere afvikling af en ulovlig venteliste

Københavns Kommune valgte at sænke købstempoet for eksterne botilbud efter at have fået sin ventelisteordning underkendt. Kommunen beskrev selv, at valget ville forlænge ventetiden og opgive målet om at reducere listen til et minimum i 2026.

Administrerende direktør Katrine Rings brev af 26. juni 2026 begrundede beslutningen således:

> *Beslutningen skal ses i lyset af Socialudvalgets forpligtelse til at levere et budget i balance og sikre, at kommunens serviceudgifter holdes inden for budgetlovens rammer.*

Socialudvalget vedtog det lavere købstempo den 3. juni. Kommunens status af 16. april definerede selv visitationslisten som borgere, over for hvem forsyningsforpligtelsen endnu ikke var opfyldt. Ultimo marts opgjorde kommunen 225 ventende, en gennemsnitlig ventetid på 208 dage og 38 personer med over et års ventetid.

Ankestyrelsen havde den 10. december 2024 konstateret lovstridig praksis og fremhævet forsyningspligten efter servicelovens §§ 3–4 og 107–108. Pligten omfattede også egnede eksterne tilbud, når egne tilbud ikke kunne dække behovet.

Talepapiret fremsendt til Folketinget i november 2026 placerer også den centrale viden: Sagen havde verseret i Ankestyrelsen siden 2022, og ministeriet kendte den fra efteråret 2024. Det gengiver kommunens økonomiske begrundelse for det lavere købstempo og længere ventetid. Ministeriet oplyser at have sendt presseomtale videre, og at Ankestyrelsen havde igangsat nærmere undersøgelser. Samtidig fastholder talepapiret forsyningspligten og kravet om lovlig budgetlægning. Dokumentet følger dermed den kommunale budgetbegrundelse ind i den centrale kontrolkæde. [55].

Delkonklusion. Kommunen kendte sit leveringsproblem og valgte en økonomisk opbremsning med længere ventetid som udtrykkeligt beskrevet følge. Budgetbalance blev dermed brugt som begrundelse for langsommere afhjælpning af en allerede konstateret ulovlig ordning. Borgernes rettigheder blev gjort afhængige af kommunens ønskede udgiftstempo.

Kilder: [56]; [57]; [58]; [59].

Tilfælde 21 Odense 2022 til 2025 Kapacitet blev brugt som forklaring på manglende levering

Odense forsvarede en venteliste med hensynet til at undgå overkapacitet. Ankestyrelsen fandt praksis i overvejende grad i strid med forsyningspligten.

Kommunens forklaring lød:

> *Vurderingen er, at vi i perioder ville køre med overkapacitet, hvis vi ikke havde denne korte venteliste*

Kommunen omtalte samtidig ordningen som matchning. Ankestyrelsens udtalelse af 10. december 2024 vurderede ordningens faktiske indhold efter servicelovens § 4. Betegnelsen ændrede ikke leveringspligten.

Byrådets godkendte svar den 5. februar 2025 oplyste, at 63 personer havde modtaget mindre § 86-støtte end bevilget. 21 forventedes fortsat at modtage mindre end bevillingen efter februar på grund af fysisk kapacitet. Ankestyrelsens brev af 2. april gengav fortsat venteliste og én botilbudssag, undlod tvangsbøder på daværende tidspunkt og krævede ny status.

Delkonklusion. Odense lod driftskapacitet styre tidspunktet og omfanget af bevilget hjælp. At kalde ventetiden matchning eller henvise til overkapacitet ændrede ikke den konstaterede forsyningspligt.

Kommunens eget 2025 svar dokumenterede desuden en planlagt periode med underlevering i forhold til borgernes bevillinger.

Kilder: [60], [61], [62].

Tilfælde 22 Aarhus 2023 til 2025 Tilsynets kendskab blev gjort til et lovlighedsargument

Aarhus begrundede ventelistepraksis med prioritering af borgere med størst behov. I januar 2024 var 129 autistiske borgere opført med en gennemsnitlig ventetid på 9,2 måneder. Ankestyrelsen fandt i december 2024 den fortsatte § 85 venteliste i strid med servicelovens § 4.

Rådmand Anette Poulsen og direktør Erik Kaastrup-Hansen forklarede i deres svar af 10. februar 2025:

> *Det var forvaltningens opfattelse, at den praksis var i overensstemmelse med lovgivningen, da Ankestyrelsen har kendt til den praksis.*

Tilsynet havde i maj 2023 afventet kommunens handleplan. Det senere lovlighedsresultat viser præcist fejlen i kommunens begrundelse: kendskab til en praksis er ikke en tilladelse til den. I 2025 oplyste kommunen, at ventelisten i SORAS var afviklet, og beskrev øget bemanding.

Delkonklusion. Aarhus koblede to argumenter sammen: prioritering af de største behov og tillid til tilsynets kendskab. Ingen af argumenterne ophævede forsyningspligten. Den efterfølgende forklaring blotlægger en kontrolmekanisme, hvor manglende tidlig indgriben fra tilsynet blev læst som kommunens lovlighedsgrundlag.

Kilder: [63], [64].

Tilfælde 23 Aarhus Universitetshospital 2022 Budgethensyn blev udslagsgivende for udeblevne udlandstilbud

Kammeradvokatens undersøgelse af kræftforløbet på Aarhus Universitetshospital dokumenterede, at risikoen for budgetoverskridelse blev udslagsgivende for manglende konkrete tilbud om behandling i udlandet. Undersøgelsen vurderede dette i strid med handlepligten.

Cheflægen på Mave- og Tarmkirurgi skrev den 23. august 2022:

> *Som MTK's budget er på nuværende med yderligere besparelser for resten af året, vil afdelingen ikke selv kunne afholde denne udgift.*

Mailen forelagde spørgsmålet for hospitalsledelsen. De efterfølgende referater fra 1. og 13. september indgår i den dokumenterede beslutningskæde. Problemet var dermed placeret på ledelsesniveau og handlede om finansiering af faktisk adgang til behandling.

Patienterstatningen har anerkendt skader efter forsinkede operationer. Opgørelsen pr.5. november 2026 var 104 sager, hvoraf 8 var anerkendt. En konkret offentliggjort afgørelse beskrev 29 dages forsinkelse ud over maksimum og forringet prognose.

Delkonklusion. Budgettet blev gjort til en adgangsbetingelse i et behandlingsforløb, hvor myndigheden havde en handlepligt. Hospitalets interne finansieringsproblem blev skubbet ud til patienternes ventetid. Den eksterne undersøgelse forbinder konkret budgethensynet med de udeblevne udlandstilbud; kritikken hviler på den dokumenterede ledelses- og beslutningskæde.

Kilder: [65], [66], [67].

5 Når et godt formål bruges til at forklare svigtende retssikkerhed

Tilfælde 24 København 2017 Barnets akutte behov blev sat over for andre børns procesrettigheder

I et fælles indlæg begrundede tre københavnske socialrådgivere fristoverskridelser med akut hjælp til et barn. De satte dermed hjælpen i én sag over for dokumentation og opfølgning i en anden.

Gry Maria Kjær Sørensen, Katrine Madsen og Marie Vithen beskrev i et fælles forfatterindlæg:

> *Skrivearbejdet må vente, og dermed overskrider jeg alle frister – men et barn havde altså akut brug for min hjælp.*

Borgerrådgiverens undersøgelse af 77 børnesager dokumenterede væsentlige sagsbehandlingssvigt. Socialforvaltningens eget notat af 26. maj 2017 erkendte utilstrækkelig skarphed om myndighedsrollen og forvaltningsretten under omstillingen mod forebyggelse. Tidligere tiltag efter fem undersøgelser havde ikke givet mærkbar effekt. Kommunens eget notat dokumenterede dermed et organisatorisk problem.

De dagældende krav om notat, opfølgning og tilsyn fulgte blandt andet af offentlighedslovens § 13 og servicelovens §§ 70 og 148. Akut hjælp til ét barn fjernede ikke kommunens forpligtelser over for de øvrige børn.

Delkonklusion. Beskyttelsesargumentet flyttede fokus fra kommunens organisering til medarbejderens valg mellem børn og papirarbejde. Men dokumentation, opfølgning og tilsyn er en del af barnets retssikkerhed. Kommunen kunne ikke gøre dem til modsætningen til omsorg.

Kilder: [68], [69], [70], [71].

Tilfælde 25 Anbringelsesområdet 2021 og 2026 Stadfæstelsestal blev brugt som svar på proceskritik

Høje stadfæstelsesprocenter blev fremhævet som svar på dokumenterede sagsbehandlingsfejl. Tallene angik imidlertid forskellige spørgsmål: anbringelsesgrundlaget og overholdelsen af borgernes procesrettigheder.

Socialminister Astrid Krag erklærede den 20. januar 2021,at undersøgelsen slog en pæl gennem påstande om uretmæssige anbringelser. Ministeriet fremhævede 99 procent stadfæstelse. Ankestyrelsens rapport viste, at dette tal angik 722 afgørelser efter servicelovens § 58. I samme rapport blev 31 af 70 akutafgørelser efter § 75 ophævet, svarende til 44 procent. I over 60 procent af de ophævede akutafgørelser manglede øjeblikkeligt behov. I 26 procent af de stadfæstede § 58-sager gav Ankestyrelsen pålæg, herunder vedrørende børnefaglig undersøgelse i 17 procent.

I 2026 fremhævede socialminister Monika Rubin 98 procent enighed om anbringelsesgrundlaget og skrev:

> *Dette på trods af, at der i sagerne kan være sagsbehandlingsfejl, f.eks. fordi lovfastsatte tidsfrister ikke har været overholdt.*

Hun betegnede samtidig fejl i 69 procent som uacceptable. Rigsrevisionens undersøgelse omfattede 3.148 børns særligt dyre, statsrefusionsberettigede sager i 83 kommuner. Egedalchef Tine Vesterby Sørensen fremhævede i sit mediesvar, at fejlprocenten ikke viste, om beslutningerne var rigtige for børnene. Det ændrede ikke de proceskrav, revisionen undersøgte.

Delkonklusion. Et senere stadfæstet anbringelsesgrundlag ophæver ikke et tidligere brud på barnets eller forældrenes procesrettigheder. Resultattal kan ikke bruges som svar på et andet retligt spørgsmål. De to ministerforløb viser, hvor let høj enighed om resultatet kommer til at skygge for fejl i den proces, som skulle beskytte borgeren.

Kilder: [72]; [73]; [74]; [75]; [76].

Tilfælde 26 Esbjerg 2022 og 2023 Nødvendighed blev brugt til at begrunde indgreb uden servicelovshjemmel

Esbjerg Kommunes direktør for Borger og Arbejdsmarked, Lise Plougmann Willer, forbandt nødvendighed med ulovlighed i sin forklaring om indgreb over for borgere med handicap:

> *[…] man nogle gange er nødt til at gribe ind […] og som dermed går hen og bliver ulovlig*.

Kommunens egen redegørelse om 2022 beskrev blandt andet to fastholdelser eller omdirigeringer for at beskytte et barn mod en mulig krænkelse. Kommunen anførte manglende servicelovshjemmel. Det konkrete beskyttelsesformål er således koblet til både den dokumenterede ledelsesforklaring og de indberettede handlinger.

Beføjelser over for borgerne skal følge servicelovens magtanvendelsesregler og de konkrete betingelser i straffelovens §§ 13–14 om nødværge og nødret. Et ledelsesmæssigt nødvendighedsargument udgør ikke selv hjemlen.

Delkonklusion. Esbjergforløbet dokumenterer en direkte legitimering af ulovlighed som noget, omsorgsopgaven kan gøre nødvendigt. Vi fastholder den retlige rækkefølge: først skal det bestemte indgreb have et lovligt grundlag; hensigten om at beskytte gør ikke i sig selv indgrebet lovligt.

Kilder: [77]; [78].

Tilfælde 27 Egedal 2023 Samtykke blev erstattet af formodninger ved flytning af beboere

Egedal Kommune gennemførte en samtykkepraksis, hvor fravær af tegn på uinformeret accept trådte i stedet for den nødvendige individuelle undersøgelse. Ankestyrelsen fandt praksis i strid med oplysningspligten og flyttereglerne.

Ved sammenlægning af demensenheder blev kvalitet og drift fremhævet som begrundelser. Kommunen beskrev 30 flytninger i 2023, 19 uden værgemål. I sin redegørelse anførte kommunen:

> *Alene af den årsag så kommunen ikke behov for indhentning af yderligere oplysninger*.

Allerede før flytningerne viste en offentliggjort mail af 23. januar 2023 fra leder af demensområdet Shannet Jakobsen, at kommunen kendte til beboernes mulige forståelsesproblemer. Kommunens juristsvar lovede en konkret individuel vurdering ved underskrift. Seniorrådet advarede samtidig skriftligt om retssikkerheden.

Ankestyrelsen vurderede praksis efter retssikkerhedslovens § 10 og servicelovens §§ 129 og 136 f. Kommunen skulle undersøge den enkelte borgers evne til at give et gyldigt samtykke; almindelige formodninger og pårørendes kendskab kunne ikke erstatte undersøgelsen.

Delkonklusion. Egedal kendte samtykkeproblemet og havde skriftligt lovet individuel vurdering. Den senere dokumenterede praksis byggede i stedet på formodninger. Drifts- og kvalitetshensyn kunne ikke gøre en sådan fremgangsmåde til gyldigt samtykke.

Kilder: [79]; [80].

6 Når myndigheden kontrolleres gennem sin egen forklaring

Tilfælde 28 Ankestyrelsen 2025 Tillid erstattede dokumenteret bevisafvejning

Rigsrevisionens undersøgelse dokumenterede et kommunalt tilsyn, som i vidt omfang nøjedes med kommunernes redegørelser og ikke dokumenterede sine konkrete afvejninger af behovet for yderligere bevis.

Ankestyrelsen begrundede sit udgangspunkt med myndighedernes sandhedspligt og hensynet mod ubegrundet mistillid. Styrelsen skrev:

> *[…] skal tilsynet som udgangspunkt skulle kunne lægge kommunens oplysninger til grund.*

Rigsrevisionen gennemgik sagsmateriale direkte. I en børnekontaktpersonsag havde borgeren fremlagt modstridende skriftlig dokumentation. Kommunen fastholdt sin redegørelse, og tilsynet afsluttede sagen på redegørelserne. Beretningen konstaterede begrænset dokumentindhentning og udokumenterede afvejninger. Officialprincippet kræver tilstrækkelig oplysning og konkret bevisvurdering; den kontrollerede myndigheds status kan ikke udføre dette arbejde.

Styrelsens eget 2025 bidrag beskrev samtidig flytning af ressourcer fra tilsyn til klagesager med stigende gennemsnitlig tilsynstid som forventet følge. Kontrolkapaciteten blev således nedprioriteret til fordel for en anden opgave med borgerhensyn som begrundelse.

Delkonklusion. Et tilsyn mister sin selvstændige kontrolfunktion, når kommunens egen forklaring bærer afslutningen uden en dokumenteret afvejning af modstridende materiale. Revisionen dokumenterer netop dette kontrolproblem. Sandhedspligten er en pligt for kommunen; den er ikke et bevis for, at kommunens fremstilling er rigtig.

Kilder: [81], [82], [83].

Tilfælde 29 Naturama 2012 Den kontrollerede kommunes forklaring fik forrang ved uafklaret faktum

Statsforvaltningen Syddanmarks Naturamasag dokumenterer en konkret bevismæssig fordel til den myndighed, som tilsynet kontrollerede. Direktør Ninna Würtzen og specialkonsulent Stella Bøttger underskrev den 10. februar 2012 afslaget i sagen.

Borgeren havde bestyrelsesreferater og oplyste, at de stammede fra kommunens intranet. Kommunen benægtede, at referaterne havde været tilgængelige dér. Tilsynet behandlede oprindelsen som utilstrækkeligt dokumenteret og anførte som udgangspunkt, at:

> *det kommunale tilsyn kan lægge kommunens oplysninger til grund.*

Kommunens fremstilling bar dermed det fortsatte afslag på aktindsigt. Brevet beskrev tilsynets skriftlige arbejdsform og begrænsede muligheder for vidneførsel. Det anerkendte samtidig undersøgelsespligten.

Delkonklusion. Naturamasagen viser den samme kontrolmekanisme som den senere revisionskritik: den kontrollerede myndigheds forklaring tildeles særlig bevismæssig vægt ved uafklaret uenighed. Vi kritiserer denne forskydning. Oplysningspligten retter sig mod sagens faktum; institutionel tillid er ikke en selvstændig undersøgelse af det omstridte forhold.

Kilder: [84], [85].

Tilfælde 30 Langeland 2024 til 2026 Et afvist tilsyn måtte genåbnes på grund af utilstrækkeligt grundlag

Langelands familieafdeling oplyste til TaskForcen, at prioritering og drift forhindrede overholdelse af alle dele af lovgivningen. Ministeriet gengav i 2026 TaskForce-notatet således:

> *Familieafdelingen oplyser, at de grundet prioritering, mængde af arbejdsopgaver samt daglig drift ikke kan overholde alle dele af lovgivningen.*

Ankestyrelsen afviste at rejse tilsynssag den 27. august 2025. Indenrigs- og Sundhedsministeriet hjemviste den 29. maj 2026 sagen, fordi afvisningen ikke var tilstrækkeligt understøttet af sagens oplysninger. Ministeriet krævede ny behandling, lovlighedsudtalelse og prøvelse af behovet for sanktioner. Skrivelsen blev underskrevet af Linnea Withøft Nielsen.

Ministeriets begrundelse angreb en konkret kontrolfejl: organisatoriske og personalemæssige initiativer kunne ikke i sig selv dokumentere, at den ulovlige praksis var ophørt. Tilsynet måtte tage stilling til den faktiske lovlighed.

Delkonklusion. Langelandforløbet viser både en driftsbegrundelse for lovafvigelser og en svigtende kontrol af, om forholdene var bragt i orden. Ministeriets hjemvisning dokumenterer, at tilsynets afvisning ikke hvilede på et tilstrækkeligt faktisk grundlag. Løfter og organisatoriske tiltag blev tillagt en bevisværdi, som de ikke kunne bære alene.

Kilder: [86], [87].

Tilfælde 31 Langeland 2026 Registreringer gav et misvisende billede af udførte aktiviteter

I en særskilt Langelandsag kunne DUBU-registreringer vise aktiviteter som udført med ikke-retvisende datoer. Kommunens forklaring koblede systembrugen til overblik og god forvaltningsskik.

Ombudsmandens brev gengav begrundelsen:

> *Der er ifølge kommunen tale om digital understøttelse af god forvaltningsskik.*

Ombudsmanden fandt registreringerne uhensigtsmæssige og afsluttede sagen efter kommunens oplysninger om kompenserende tiltag. Den retssikkerhedsmæssige betydning er klar: En registrering af udført aktivitet skal kunne læses som dokumentation for det, der faktisk er sket, og hvornår det er sket.

Delkonklusion. Et styringssystem må ikke producere et misvisende billede af sagsbehandlingen. At forklare registreringspraksis med overblik og god forvaltningsskik ændrer ikke registreringens bevismæssige funktion. Denne sag viser et dokumentationsproblem; ministeriets hjemvisning ovenfor vedrører et andet tilsynsforløb i samme kommune.

Kilde: [88].

7 Drift og politiske hensyn over for bindende krav

Tilfælde 32 Dragør 2024 til 2026 Minimumsnormering blev et spørgsmål om ekstra budget

Dragør opfyldte ikke de offentliggjorte minimumsnormeringer i 2024. Ministeriets opgørelse viste 3,1 børn pr. voksen på småbørnsområdet og 6,1 på børnehaveområdet. Dagtilbudslovens § 19a opstillede grænserne 3 og 6 som årlige kommunegennemsnit.

Direktør Lasse Falck Steenland forklarede i januar 2026:

> *I teorien kunne vi ansætte fem ekstra medarbejdere for at være helt sikre på at leve op til reglerne […]*

Kommunens februarsvar om nye normeringsforudsætninger knyttede fem årsværk til udtagelse af ledere af beregningen og beskrev 4,2 mio. kr. til pædagogisk personale i 2026 som indfasningsår for 2027 krav. Det offentliggjorte 2025 resultat var 3,0 og 6,0 og opfyldte dermed de anvendte minimumskrav.

Delkonklusion. Dragørs 2024 opgørelse dokumenterer manglende opfyldelse af minimumskravet. Direktørens budgetargument viser, hvordan bemanding til sikker lovopfyldelse blev omtalt som noget, der krævede ekstra økonomisk råderum. Forløbets dokumenterede 2025 opfyldelse understreger, at vurderingen skal knyttes til det rigtige år og den lovbestemte opgørelsesmåde.

Kilder: [89], [90], [91], [92].

Tilfælde 33 Viborg 2023 og 2026 Politiske hensyn blev sat ind imod en beskrevet retlig handlepligt

Viborg Byråd udsatte den 13. december 2023 behandlingen af Tangeværkets vandindvinding trods administrationens udtrykkelige beskrivelse af en retlig handlepligt og manglende hjemmel til at afvente staten. To medlemmer stemte imod med en lovlighedsindsigelse.

Danmarks Sportsfiskerforbund gengav borgmester Ulrik Wilbeks begrundelse:

> *[…] det ved jeg godt, at det ikke er. Men i den her situation, der handler det også om sund fornuft […]*

Miljø- og Fødevareklagenævnets berigtigede 2019 afgørelse krævede habitatvurdering og ophævede 2015 tilladelsen under den gældende overgangsordning. Kravet om habitatvurdering blev fastholdt i 2025. I august 2026 indstillede et udvalgsflertal tilladelse med begrundelse i uændret vandforløb og statens arbejde med en passageløsning. Byrådet valgte den 2. september med 27 mod 2 stemmer at indhente en supplerende juridisk vurdering.

Delkonklusion. Beslutningen i 2023 dokumenterer en politisk udsættelse trods en samtidig retlig advarsel. Borgmesterens henvisning til sund fornuft satte et politisk nødvendighedsskøn op imod administrationens hjemmelsvurdering. Forløbet viser, hvordan henvisning til en ønsket statslig løsning kan bruges til at udskyde kommunens egen pligt til at handle.

Kilder: [93], [94], [95], [96], [97].

8 Ministeriets og institutionens beskyttelse som styrende hensyn

Tilfælde 34 Socialministeriet lod kritikstyring indgå i bevillingsprocessen

Socialministeriets behandling af bevillingen til Stemmer på Kanten viser, hvordan beskyttelse mod kritik blev skrevet ind i begrundelsen for en offentlig bevillingsproces. Det ministermateriale, der blev godkendt den 5. september 2013, fremhævede:

> *ministeriets mulighed for at styre processen og håndtere eventuel kritik af ministeriet fra Stemmer på Kanten og andre aktører.*

Advokat Pernille Backhausens undersøgelse af 8. maj 2014 gengiver dokumentet og godkendelsesforløbet. Undersøgelsen vurderede, at en million kroner var forhåndsreserveret, at ministeriet var inhabilt, og at de underordnedes skøn var bundet. Risikoen for mediekritik indgik som en væsentlig årsag til forløbet. Det rammer netop habilitet, saglighed, ligebehandling og kravet om en reel behandling af ansøgninger.

Social-, børne- og integrationsminister Annette Vilhelmsen fastholdt den 11. december 2013, ifølge den samtidige Ritzau/Newspaq-gengivelse, at hun:

> *på trods af fejl og uskønt forløb - står på mål for formålet.*

Delkonklusion. Det dokumenterede formål var udsattes deltagelse. Den dokumenterede styringsinteresse var også ministeriets kontrol med kritik. Vi finder det alvorligt, at ministeriets egen beskyttelse fik plads i en bevillingsproces, der skulle styres af saglige kriterier og et frit, lovligt skøn. Et socialt formål ophæver ingen af disse pligter.

Kilder: [98], s. 13–17, 35–37 og 50–54; [99], afsnittet om ministerens pressemeddelelse; [100], s. 1.

Tilfælde 35 Ministeriet beskyttede medarbejdere med et uhjemlet navneafslag

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold tilbageholdt medarbejdernavne med en generel beskyttelsesbegrundelse. I udtalelsen af 20. maj 2014 skrev ministeriet, at underordnede medarbejdere:

> *som udgangspunkt ikke skal kunne tåle at stå til ansvar i det offentlige rum*

Afslaget var truffet den 28. februar og fastholdt den 15. april. Ministeriet fastholdt igen efter Ombudsmandens spørgsmål om konkret chikane. Begrundelsen byggede på tryghed, arbejdsforhold og risiko for belastende medieomtale efter Zornig-sagen.

Ombudsmanden fastslog den 3. juli 2014, at den generelle beskyttelsesbegrundelse ikke bar afslaget efter offentlighedslovens § 33, nr. 5, eller § 9, stk. 2, nr. 2. Ministeriet udleverede efterfølgende navnene.

Delkonklusion. Ministeriets beskyttelsesargument blev anvendt til at begrænse offentlighedens adgang uden det fornødne grundlag. Vi ser her en konkret forskydning fra beskyttelse af personer mod dokumenteret chikane til beskyttelse af en offentlig organisation mod kritisk opmærksomhed. Oplysningerne blev først udleveret efter Ombudsmandens indgriben.

Kilde: [101], s. 6–11 og opfølgningsresuméet.

9 Nærrelationer og private fordele i offentlig ledelse

Tilfælde 36 Hans Christian Mathiesen blev dømt for misbrug af sin stilling

Den tidligere hærchef, generalmajor Hans-Christian Mathiesen, blev ved Vestre Landsret den 24. august 2020 idømt tre måneders fængsel. Auditørkorpsets årsberetning beskriver domfældelsen for forsøg på at få sin kæreste optaget på en eftertragtet lederuddannelse gennem ændrede kriterier og forsøg på at påvirke en oberst til at ansætte hende som major. Domsgengivelsen omfatter også adgang til en tjenstlig indbakke med fortrolige oplysninger. Den angiver straffelovens §§ 152 og 155 samt militær straffelovs § 27.

Forsvarschef Bjørn Bisserup sagde i Forsvarskommandoens meddelelse samme dag:

> *Det handler om kultur*.

Den offentlige magtposition gav adgang til at påvirke uddannelse og karriere. Sådanne muligheder er værdifulde fordele. Et misbrug af offentlig stilling kan derfor bestå i andet end en direkte pengeoverførsel.

Delkonklusion. Sagen dokumenterer forsøg på karrierebegunstigelse af en nær relation gennem offentlig myndighed og ledelsesadgang. Vi placerer den som et selvstændigt eksempel på misbrug til fordel for en bestemt person. Den viser, hvorfor en undersøgelse af korruption og myndighedsmisbrug også skal omfatte uddannelsesadgang, stillinger og fortrolige oplysninger.

Kilder: [102], s. 32–33; [103], afsnittet om ordentlighed, tillid og integritet.

Tilfælde 37 Anna Mee Allerslev modtog en privat fordel og deltog siden i en inhabil beslutning

Daværende beskæftigelses- og integrationsborgmester i København, Anna Mee Allerslev, fik stillet et virksomhedslokale til rådighed til sin private fødselsdag den 16. august 2014. Hun medvirkede senere ved en erhvervspris i 2017. Kommunens redegørelse af 19. januar 2018 fremhævede:

> *at beløbet er af beskeden værdi (500-1.000 kr.).*

Ombudsmanden vurderede, at gaven ikke burde være modtaget, og at borgmesteren var inhabil efter forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 5, ved prisbeslutningen. Den beskedne anslåede værdi fjernede således ikke interessekonflikten.

Delkonklusion. Den dokumenterede fejl er klar: En privat fordel blev efterfulgt af deltagelse i en offentlig beslutning, hvor borgmesteren var inhabil. Vi afviser kommunens nedtoning gennem beløbets størrelse som svar på dette problem. Habilitetsregler beskytter tilliden til selve beslutningsprocessen og kræver, at den berørte person træder ud af behandlingen.

Kilder: [104], s. 14–18, § 3.3.2 og kommunens redegørelse fra s. 24; [105], 11. april 2019.

Tilfælde 38 Thomas Ahrenkiels habilitetsfejl blev mødt med ministeriel bagatellisering

Forsvarsministeriets departementschef Thomas Ahrenkiel erkendte den 13. november 2018:

> *Jeg må erkende, at hverken jeg – eller vi som system – har haft godt nok styr på reglerne om inhabilitet.*

Ministeriets meddelelse gengiver Kammeradvokatens vurdering af, at Ahrenkiel var inhabil ved beslutninger i efteråret 2016 om engangsvederlag og tillæg, herunder til sin daværende relation, senere ægtefælle. Han skulle have underrettet forsvarsministeren, så habilitet og substitution kunne håndteres.

I den offentligt fremsendte version fra talepapiret til samrådet den 28. november 2018 karakteriserede forsvarsminister Claus Hjort Frederiksen fejl som:

i småtingsafdelingen – ja simpelthen bagatelagtige.

Talepapiret nedtonede fejlene med henvisning til manglende faktisk påvirkning. Den begrundelse ændrer ikke underretningspligtens funktion: habilitet skal håndteres, før den berørte leder deltager. Forsvarsministeriets Personalestyrelse udstedte i marts 2019 en vejledning om underretning, substitution og skriftlig dokumentation.

Delkonklusion. En departementschefs habilitetsfejl og en ministers bagatellisering optræder i samme forløb. Vi fastholder fejlens institutionelle alvor. Reglerne skal beskytte beslutninger mod interessekonflikter på forhånd; de er ikke en efterfølgende prøve af, om ledelsen selv mener, at udfaldet blev påvirket.

Kilder: [106], afsnittene om Ahrenkiel; [107], s. 3, fremsendt 18. december 2018; [108], s. 3–5 og bilag 1.

Tilfælde 39 Region Syddanmarks valgkampbistand blev underkendt af tilsynet

Statsforvaltningen vurderede den 20. november 2015, at Christian Ingemann Nielsens bistand til Carl Holsts valgkamp i større omfang indgik blandt regionsopgaverne, og at denne bistand var ulovlig. Ingemann Nielsen havde ved mødet den 25. september forklaret sig med ordene:

Ved siden af mit arbejde – som jeg har passet til punkt og prikke –

Tilsynet prøvede arbejdets indhold frem for alene medarbejderens betegnelse af bistanden som privat. Regionslovens § 10, stk. 2, sammenholdt med kommunestyrelseslovens § 8, stk. 6, gav adgang til teknisk regional bistand til hvervet; denne adgang omfattede ikke private eller partipolitiske aktiviteter.

Rigsadvokaten besluttede den 31. marts 2017, efter afhøringer og mailgennemgang, ikke at rejse straffesag. Den strafferetlige undersøgelse fandt ikke tilstrækkeligt grundlag for at anse valgkampsarbejdet for udført som led i ansættelsen.

Delkonklusion. Tilsynsafgørelsen dokumenterer den forvaltningsretlige grænse mellem regional opgavevaretagelse og en kandidats kampagne. Vi fremhæver dette som et eksempel på, at en offentlig medarbejders egen betegnelse af en aktivitet som privat ikke kan erstatte en vurdering af de faktiske arbejdsopgaver. En kandidats valgkamp er ikke en regional opgave.

Kilder: [109], s. 4 og 14–17; [110]; [111].

10 Loyalitet blev anvendt mod ansattes lovlige kritik

Tilfælde 40 Campus Bornholm afskedigede en lærer for kritik af skolens ledelse

Campus Bornholm afskedigede gymnasielærer Søren Wilhjelm efter hans henvendelse til Folketingets Finansudvalg om byggeriets finansiering og ledelse. Afskedigelsesbrevet af 10. februar 2016 anfægtede tilliden til:

at du loyalt vil arbejde for skolens bedste i fremtiden

Skolens ledelse omfattede direktør Mads Kofod, bestyrelsesformand Jeppe Kofod og næstformand Lars Goldschmidt. Ledelsen udsendte også et orienteringsbrev til medarbejderne om ytringsfrihed og loyalitet.

Ombudsmanden kritiserede den 31. august 2016 både afskedigelsen og personalebrevet. Skolens interesser og ledelsens krav om loyalitet kunne ikke fortrænge den ansattes ret til offentlig kritik efter de dagældende principper om offentligt ansattes ytringsfrihed. Skolen oplyste den 28. september, at Wilhjelm var genansat og kompenseret.

Delkonklusion. Skolens bedste blev brugt som begrundelse for et indgreb mod beskyttet kritik. Vi finder forløbet særligt alvorligt, fordi kritikken var rettet til det politiske organ, som skulle tage stilling til offentlig finansiering. Ledelsen reagerede med afskedigelse på en henvendelse, som demokratisk kontrol skal kunne modtage.

Kilder: [112], s. 1–4 og 20–23; [113], opfølgning s. 16.

Tilfælde 41 Peter Bartram truede med fyringer under henvisning til illoyalitet

Forsvarschef Peter Bartram sagde den 16. februar 2016 på Flyvestation Karup:

Og jeg har til hensigt at fyre de folk, jeg kan komme afsted med, som jeg synes er direkte illoyale.

Ombudsmandens udtalelse af 28. juni 2016 gengiver talen og Forsvarsministeriets bekræftelse af sted og dato. Udmeldingen forbandt korpsånd og loyalitet med muligheden for fyring. Ombudsmanden fandt den misvisende og meget kritisabel, fordi loyalitet blev fremstillet som en yderligere grænse for lovlige offentlige ytringer. Ministeriet og Forsvarskommandoen skulle skabe klarhed om rettighederne.

Delkonklusion. Her udgik presset fra Forsvarets øverste militære leder. Vi ser et direkte ledelsesbudskab, der gjorde ansattes ret til kritik afhængig af chefens vurdering af loyalitet. En sådan udmelding rammer hele organisationens vilje til at tale og udfordrer den kontrol, som offentlig kritik skal sikre.

Kilder: [114], s. 2–3 og 9–12; [115], 13. maj 2016.

Tilfælde 42 Gribskov Kommune gjorde ressourcedebat til et loyalitetsproblem

Gribskov Kommunes HR-mail af 14. oktober 2015 knyttede kritik til alvorlige ansættelsesretlige følger:

så er de ansættelsesretslige konsekvenser min. advarsel

i særlige tilfælde op til påtænkt opsigelse

Baggrunden var en offentlig Facebookdebat om blandt andet daginstitutionernes ressourcer. Kommunen forklarede mailen som forebyggende information, der skulle hindre nye tjenestesager. Ombudsmanden fastslog den 21. januar 2016, at mailen uberettiget gav indtryk af, at lovlig privat kritik

kunne være illoyalitet med alvorlige følger. Debat om arbejdsområdets ressourcer var særligt beskyttet. Kommunen havde udsendt en præcisering den 24. november 2015.

Delkonklusion. Forebyggelse af personalesager blev brugt til at udsende et budskab, som kunne afholde medarbejderne fra lovlig debat. Vi finder det kritisabelt, at loyalitetskravet blev rettet mod ansattes deltagelse i diskussionen om vilkårene for børnene. Ressourcekritik er en del af offentlig kontrol med kommunens prioriteringer.

Kilde: [116], s. 2–6 og 7–12.

Tilfælde 43 Tøjhusmuseet indkaldte en kritisk medarbejder til en usaglig loyalitetssamtale

Tøjhusmuseets ledelse reagerede på museumsformidler Louise Kofoeds debatindlæg i Politiken den 14. maj 2012 ved at indkalde hende til en samtale den følgende dag. Direktøren var Ole L. Frantzen. Museet erkendte senere, at samtalen:

> *blandt andet drejede sig om hendes loyalitet over for museet*

Debatindlægget handlede om museets strategi og prioriteringen mellem formidling, forskning og bevaring. Ombudsmanden fastslog den 14. september 2012, at der ikke var påvist saglig grund til ledelsens loyalitetshenvendelse. Reaktionen var egnet til at skabe usikkerhed om retten til offentlig kritik og stred mod reglerne om offentligt ansattes ytringsfrihed. Museet beklagede forløbet.

Delkonklusion. Ledelsen flyttede opmærksomheden fra den faglige kritik til medarbejderens loyalitet. Vi ser et konkret eksempel på, at institutionens forsvar blev gjort til et krav til den kritiske medarbejder. Den usaglige indkaldelse var i sig selv et indgreb i rammerne for fri faglig debat.

Kilder: [117], s. 1–4 og 6–7; [118], s. 7 og 14–15, navn og funktioner.

Tilfælde 44 DSB lod lovlig offentlig kritik indgå i en advarsel

DSB gav en lokomotivfører en advarsel, som inddrog hans offentlige kritik af ledelsen under en faglig konflikt. I den nye advarsel af 6. april 2020 skrev DSB:

> *at du i tre tilfælde ikke havde udvist den fornødne loyalitet og respekt over for DSB*

Sagen omfattede et YouTube-interview fra juni 2019 og interne mails. DSB fremførte hensyn til drift, trafikkontraktens betaling og sikkerhed. Ombudsmanden fastslog den 21. december 2020, at den offentlige kritik var lovlig og ikke måtte indgå i sanktionen. DSB havde heller ikke tilstrækkeligt grundlag for at tillægge medarbejderen hensigt om fremtidig manglende rapportering. Advarslen blev tilbagekaldt den 29. januar 2021.

Delkonklusion. DSB sammenblandede lovlig offentlig kritik med interne arbejdsforhold i en ansættelsesretlig sanktion. Vi finder det væsentligt, at drift og sikkerhed blev anvendt i samme begrundelsesforløb som loyalitet. Et tungt driftsmæssigt hensyn giver ikke adgang til at sanktionere en beskyttet offentlig ytring.

Kilde: [119], s. 3–6, 20–23 og 43–46.

Tilfælde 45 Københavns Kommune pressede en lærer og sendte elevgengivelser til pressen

Københavns Kommune håndterede lærer Rikke Johansens offentlige kritik af voldelig elevadfærd i strid med hendes ytringsfrihed. Referatet efter tilrettevisningssamtalen den 24. februar 2025 angav en opfordring til at:

holde lav profil med hensyn til kontakt til pressen

Kommunen begrundede samtalen med fotos, som efter dens opfattelse kunne skabe tvivl om, hvorvidt læreren udtalte sig privat. Ombudsmanden afviste denne begrundelse den 3. februar 2026 og kritiserede også kommunens efterfølgende håndtering.

Et særskilt forløb på den tidligere skole, Grøndalsvængets Skole, er dokumenteret i kommunens egen redegørelse af 22. april 2025. Efter Berlingskes artikel talte skoleleder Kristoffer Gregersen med klassen den 7. februar. Presseafdelingen bestilte den 13. februar en skriftlig gengivelse. Den 14.–17. februar blev gengivelsen med elevcitater sendt videre som baggrund til Berlingske og Go' Morgen Danmark. Kommunen forklarede:

Hensigten er at nuancere og bidrage til et mere fyldestgørende billede af hændelsen.

Ombudsmanden kritiserede pressekontakten. Kommunen genoptog sagen og undskyldte.

Delkonklusion. Kommunen reagerede både gennem sin arbejdsgiverposition og gennem en organiseret pressekæde. Vi finder denne kombination alvorlig: Den offentlige arbejdsgiver bad medarbejderen dæmpe sin kontakt med pressen, mens dens egen presseorganisation søgte at påvirke omtalen. Kritikken angår de dokumenterede handlinger og det fastslåede indgreb i ytringsfriheden.

Kilder: [120], s. 3–6 og 13–19; [121], s. 1–3; [122], byline, dato og skolelederens svar.

11 Forskningens samfundsnytte som begrundelse for offentliggørelseskompromiser

Tilfælde 46 Aarhus Universitet forsvarede kompromiser om forskningens offentliggørelse

Prodekan Kurt Nielsen og DCE-direktør Hanne Bach fra Aarhus Universitet begrundede den 7. april 2016 accepterede kompromiser om offentliggørelsesdatoer med, at:

> *samfundet er bedre tjent med, at vi løser opgaven med den nyeste viden*

De oplyste, at kontrakten om baseline angav den 1. februar som offentliggørelsesdato, mens rapporten efter aftale blev offentliggjort den 8. januar 2016. Et notat fra Poul Nordemann Jensen og Jørgen E. Olesen af 4. februar dokumenterer SEGES-kommentarer og forskernes svar. Rapportens bilag gengiver ministeriets bestillinger og krav om at inddrage SEGES. Materialet dokumenterer en konkret forbindelse mellem myndighedsbestilling, ekstern brancheinddragelse og beregningsarbejde.

Den dagældende universitetslovs § 2, stk. 2–3, beskytter forskningsfrihed og offentliggørelse, mens forvaltningslovens § 27, stk. 5, sætter grænser for udvidet tavshedspligt. Efter Ombudsmandens behandling blev ministerielle vilkår ændret og forskernes private ytringsfrihed præciseret.

Delkonklusion. Universitetets ledelse brugte udtrykkeligt samfundsnytten til at forsvare kompromiser om offentliggørelse. Vi fremhæver mekanismen, fordi ledelsens vurdering af nytten ikke kan træde i stedet for de retlige rammer for uafhængighed og fri offentlig debat. Offentligt finansieret viden skal kunne vurderes af offentligheden, også når den indgår i en politisk bestilling.

Kilder: [123], afsnittet Størst mulig åbenhed; [124], s. 1–4 og 11–14; [125], s. 48–52; [126], begge sider; [127], begge sider; [128], § 2; [129], § 27, stk. 5.

12 De gennemgående mekanismer

Det gode formål får forrang for den konkrete rettighed

Støjbergs instruks, minkforløbet og Esbjergs magtanvendelser forbinder et beskyttelsesformål med en bestemt fremgangsmåde. På socialområdet bruges hensynet til børnene også i begrundelser, der nedtoner sagsbehandlingsfejl. Det fælles problem opstår, når formålets værdi behandles som svar på spørgsmålet om fremgangsmådens lovlighed.

En individuel vurdering, en korrekt undersøgelse, en partshøring eller en lovlig adgang til magtanvendelse er en del af beskyttelsen. Kravene sikrer, at myndigheden har grundlag for at handle, og at det er den rigtige borger, det rigtige behov og det rigtige indgreb, der behandles. Når disse krav tilsidesættes eller nedtones, svækkes netop den person, myndigheden siger, at den vil beskytte.

De dokumenterede sundhedsudsagn viser den samme begrundelsesfigur i direkte tale: Opgaven fremstilles som så vigtig, at reglerne bliver en hindring for dens udførelse. Rapportens konkrete pligtbrudsforløb viser, hvad der sker, når denne rangorden omsættes til instrukser, afgørelser og undladelser.

Budgettet flyttes ind foran en allerede bindende pligt

Guldborgsund, Odense, Holstebro, Silkeborg og botilbudsforløbene viser økonomiens rolle i konkrete prioriteringer. AUH-forløbet forbinder budgetspørgsmålet med pligten til at afsøge behandling uden for den afdeling, som ikke kunne levere rettidigt. Det gennemgående er, at en offentlig organisations økonomiske ramme bruges som begrundelse over for en hjælp eller handling, der følger af en konkret pligt.

En budgetmæssig udfordring er et ledelses- og finansieringsproblem. Den kan ikke omskrives til en ret for myndigheden til at lade den berettigede borger bære problemet. Det er derfor afgørende, om kommunen eller regionen planlægger sin kapacitet, eller om den bruger kapacitetsmanglen til at undlade en pligtig ydelse. I de beskrevne rettighedsbrud er denne grænse overskredet.

Økonomiske begrundelser har også en anden form i Tibetsagen. Her optræder nationens økonomi og et muligt udbytte til politiet i den operative kommunikation. Det økonomiske hensyn var således udtrykt, mens politiets opgave over for de fredelige demonstranter var at respektere deres frihedsrettigheder. De to former belyser hver sin forskydning: Besparelsen bruges over for den enkelte borgers krav, og den forventede samfundsgevinst optræder over for borgernes politiske frihed.

Rettighedsbrud ombeskrives som formfejl

Når en myndighed stiller et påstået rigtigt resultat over for fejl i sagsbehandlingen, gøres resultatet til begrundelse for at nedtone de regler, som skulle sikre det. Det ses i udtalelserne om børnesager og i ministerens bagatellisering af habilitetsfejl.

Denne argumentation vender kontrollen på hovedet. En afgørelses faktiske grundlag, en parts mulighed for at blive hørt og en beslutningstagers habilitet skal prøves, før man kan tillægge resultatet den krævede vægt. Det samme gælder, når stadfæstelsestal bruges som svar på dokumenterede sagsbehandlingsproblemer. Et tal om et udfald besvarer ikke af sig selv spørgsmålet om kvaliteten af det grundlag, afgørelsen hviler på.

Myndighedens egen forklaring bliver kontrolgrundlaget

Ankestyrelsens tillid til kommunale oplysninger, Statsforvaltningens håndtering af uafklaret faktum og Udenrigsministeriets materialefremsøgning viser, hvordan kontrollen kan bindes til den kontrolleredes egen fremstilling. Luftfartslægesagen viser den tilhørende risiko i afrapporteringen: Hensynet til, hvad der senere kunne komme myndigheden til last, blev formuleret i den interne mail.

Når en myndigheds oplysning passerer videre gennem et tilsyn eller et senere resumé, får den større institutionel vægt. Gentagelsen skaber imidlertid ingen ny dokumentation. En kontrol, der skal være selvstændig, skal prøve den konkrete oplysning mod dens faktiske grundlag. Den må ikke slutte fra afsenderens status eller generelle sandhedspligt til oplysningens rigtighed.

Finanstilsynets deltagelse i EBA-afstemningen føjer en særskilt procedurefejl til dette mønster. Her deltog de kontrollerede tilsyn i selve beslutningen om bedømmelsen af dem. Det er et dokumenteret indgreb i kontrollens uafhængighed.

Loyalitet bruges til at begrænse den kritik som kontrollen behøver

Campus Bornholm, Forsvaret, Gribskov, Tøjhusmuseet, DSB og Københavns Kommune viser ledelsesreaktioner mod offentligt ansattes kritik. Begrundelserne varierer, men virkningen af de kritiserede reaktioner er sammenlignelig: Den ansatte mødes som et loyalitetsproblem, når vedkommende rejser et problem om institutionens ledelse, prioriteringer eller arbejdsforhold.

Det rammer en afgørende informationskilde. Ansatte kan have den direkte viden, som borgere, politikere, pressen og tilsynet skal bruge for at forstå, hvad der foregår. Et usagligt personalepres eller en misvisende fyringstrussel beskytter derfor mere end den enkelte leders position. Det beskytter organisationens kontrol med den offentlige fremstilling.

Zornig-forløbet og navneafslaget viser en beslægtet bevægelse i ministeriel sagsbehandling. Kritikstyring og beskyttelse mod medieomtale får plads dér, hvor bevillingens saglige kriterier og offentlighedens indsigt skulle være styrende. Gyllegate-udsagnet viser desuden, at samfundsnytte kan bruges til at forsvare kompromiser om offentliggørelsens rammer.

Private fordele viser hvorfor korruptionsbegrebet må omfatte mere end penge

Mathiesen-sagen viser misbrug af offentlig stilling med henblik på en nær relations uddannelse og karriere. Allerslev-sagen viser en privat fordel efterfulgt af en offentlig beslutning, hvor modtageren var inhabil. Ahrenkiel-forløbet viser inhabilitet i ledelsesbeslutninger og en efterfølgende politisk bagatellisering.

Sagerne angår forskellige handlinger og retlige resultater. Deres fælles betydning er konkret: Stillinger, uddannelsesadgang, private begunstigelser og indflydelse på løn er også fordele. En undersøgelse, der alene leder efter en kontant betaling, overser disse former for misbrug og interessekonflikt.

Oversigt over de dokumenterede sammenhænge

Mekanisme	Det fælles dokumenterede træk	Centrale forløb
Beskyttelse som legitimation	Et vigtigt formål stilles op over for fremgangsmådens retlige krav	Støjberg, mink, Esbjerg, børnesagsudsagn
Økonomisk styret pligtbrud	Budget eller kapacitet bruges over for pligtig hjælp	Guldborgsund, Odense, Holstebro, Silkeborg, botilbud, AUH
Nedtoning af kontrolregler	Resultatets påståede rigtighed bruges som svar på sagsbehandlings- og habilitetsfejl	Børnesagsudsagn og Ahrenkiel
Tillid uden selvstændig prøve	Den kontrolleredes egen forklaring bliver afgørende for kontrollen	Ankestyrelsen, Statsforvaltningen, Udenrigsministeriet
Institutionel selvbeskyttelse	Kritik, oplysninger eller afrapportering behandles ud fra myndighedens egen risiko	Zornig, navneafslag, luftfartslæger
Svækket uafhængighed	Den kontrollerede deltager i bedømmelsen af sig selv	Finanstilsynet og EBA
Loyalitetspres	Kritik mødes med personalereaktioner eller trusler om dem	Campus Bornholm, Forsvaret, Gribskov, Tøjhusmuseet, DSB, København
Fordele gennem offentlig stilling	Privat relation eller fordel forbindes med offentlig beslutningsmagt	Mathiesen, Allerslev, Ahrenkiel

13 Samlet konklusion og krav fra Projekt Paulus

Rapporten dokumenterer en række alvorlige svigt i dansk myndighedsudøvelse. Ulovlige instrukser og indgreb, tilsidesættelse af sociale rettigheder, mangelfuld rettighedsinformation, svigtende oplysningsgrundlag, habilitetsfejl og indgreb mod lovlig kritik optræder sammen med forklaringer om nødvendighed, beskyttelse, drift, økonomi og loyalitet. Det er de konkrete dokumenter og handlinger, der bærer denne konklusion.

Det anklagende punkt er, at myndighedernes egne hensyn i disse forløb har fået forrang for de værn, som skulle beskytte borgerne mod myndighedernes magt. Den offentlige organisation fremstiller sig som den, der beskytter børnene, patienterne, samfundet eller institutionen. Samtidig tilsidesættes eller nedtones den regel, som binder organisationens valg af midler. Borgerens rettighed bliver dermed behandlet som en hindring for myndighedens opgave.

Denne rangorden er uacceptabel. Et legitimt formål giver ingen selvstændig adgang til at udstede et ulovligt påbud, undlade pligtig hjælp, vildlede, skjule et utilstrækkeligt grundlag eller begrænse en ansats lovlige kritik. Myndigheden udøver offentlig magt på lovens betingelser. Dens egen vurdering af, hvad der er nødvendigt eller bedst, kan ikke erstatte disse betingelser.

Forløbene viser også, hvorfor tilsynets og klageinstansens praksis er afgørende. Kontrol, der bygger på en generel antagelse om den kontrolleredes rigtighed, afprøver ikke det forhold, den skal kontrollere. Kontrol, hvor den kontrollerede deltager i sin egen bedømmelse, er ramt af en institutionel interessekonflikt. Og kontrol, som accepterer planlagte forbedringer som afsluttet afhjælpning, mister forbindelsen til borgerens faktiske retstilstand.

Krav fra Projekt Paulus

Vi kræver, at de følgende principper lægges til grund for politisk, administrativ og retlig ansvarliggørelse:

1. **Dokumenterede pligtbrud skal benævnes og behandles som pligtbrud.** Hensigt, arbejdspres og et ønsket resultat må ikke bruges til at opløse den konkrete pligt.
2. **Pligtig hjælp skal leveres.** Budgetstyring og kapacitetsplanlægning er myndighedens ansvar. Borgerens retskrav må ikke gøres afhængigt af, om myndigheden finder leveringen økonomisk bekvem.
3. **Kontrollen skal prøve originalgrundlaget selvstændigt.** En generel sandhedspligt, en tidligere stadfæstelse eller flere myndigheders gentagelser kan ikke erstatte den konkrete prøve af faktum og regler.
4. **Beslutningsansvaret skal følge den faktiske beslutningskæde.** Instruks, godkendelse, viden og gennemførelse skal holdes sammen, så en dokumenteret handling ikke forsvinder ind i en anonym systemforklaring.
5. **Kritik og offentlig indsigt skal beskyttes som kontrolværn.** Lovlig kritik må ikke omdannes til en personalesag under henvisning til loyalitet eller institutionens bedste. En myndigheds omdømme giver ikke hjemmel til at begrænse indsigt.
6. **Afhjælpning skal bedømmes på sin gennemførelse.** Et tilsagn om forbedring skal måles mod den faktisk leverede ydelse, den faktisk rettede afgørelse og den faktisk ændrede praksis.

Projekt Paulus konkluderer, at den dokumenterede begrundelsesmekanisme skal mødes med et klart ansvarskrav. Det er ikke tilstrækkeligt, at en offentlig aktør står på mål for formålet, når den konkrete fremgangsmåde tilsidesætter borgerens ret. Et retssamfund kræver, at myndigheden står til ansvar for sine midler og sine handlinger.

Ole Bakkestrøm
Projektleder, Projekt Paulus
18. november 2026
Ex officio et ex conscientia.

14 Kildehenvisninger

Numrene henviser til de kilder, der er angivet ved de konkrete udsagn og delkonklusioner. Kildernes titler er klikbare. Præcise sider og afsnit fremgår af henvisningsteksten nedenfor eller ved behandlingen af forløbet.

[1] Rigsrettens dom, s. 16, 20–22, 61 og 143–146
https://www.rigsretten.dk/media/of4lp4dn/rigsrettens-dom-af-13-december-2021.pdf

[2] Rigsrettens dom, s. 96
https://www.rigsretten.dk/media/of4lp4dn/rigsrettens-dom-af-13-december-2021.pdf#page=96

[3] Minkkommissionens bind 4, s. 2266–2296
https://web.archive.org/web/20220713194422id_/https://www.ft.dk/samling/20211/almdel/GRA/bilag/46/2602664.pdf

[4] bind 5, s. 2307–2316
https://www.ft.dk/samling/20211/almdel/ufo/bilag/121/2602660/index.htm

[5] Bekendtgørelse 1455 af 8. oktober 2020, §§ 14–15
https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/1455/pdf

[6] Bind 1
https://www.ft.dk/samling/20211/almdel/GRA/bilag/46/2602665/index.htm

[7] bind 2
https://www.ft.dk/samling/20211/almdel/GRA/bilag/46/2602662/index.htm

[8] Forklaringsdokumentet, bind 7, s. 408–409
https://www.ft.dk/samling/20211/almdel/GRA/bilag/46/2602657.pdf#page=418

[9] beretningens bind 2, s. 598 og 731–732
https://www.ft.dk/samling/20211/almdel/GRA/bilag/46/2602662/index.htm

[10] Rigspolitiet 19. november 2020, afsluttende citat
https://politi.dk/rigspolitiet/nyhedsliste/rigspolitiet-beklager-fejlbehaeftet-actioncard/2020/11/19

[11] Advokatundersøgelsen 8. oktober 2021, s. 339 og 347–350
https://web.archive.org/web/20211008113104if_/https://www.ft.dk/samling/20211/almdel/GRA/bilag/9/2458611.pdf

[12] Statsministeriets pressemødereferat 1. juli 2022, opsamlingen efter ministrenes indledninger
https://stm.dk/presse/pressemoedearkiv/2022/pressemoede-fredag-den-1-juli-2022/

[13] Beretning og indstilling 2. maj 2014, s. 162–164, afsnit 7.3.4
https://www.ft.dk/samling/20131/almdel/reu/bilag/230/1364902/index.htm

[14] Betænkning 1557, s. 11 og 73–74
https://www.justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Pressemeddelelser/pdf/2015/Betaenkning%20opfoelgning%20Christiania.pdf

[15] Mikkel Schou, 26. januar 2012
https://www.tvflux.dk/klar-sejr-til-klima-demonstranter/

[16] Justitsministeriets kortlægning 30. juni 2017, s. 19–21
https://www.ft.dk/samling/20161/almdel/REU/bilag/327/1775535/index.htm

[17] Tibetkommission I, bind 3, s. 627–637 og 739–742
https://regeringen.dk/media/sz3iqy4w/tibet_kommission_bind3.pdf

[18] Bind 2, s. 352–353
https://regeringen.dk/media/ahnlioqk/tibet_kommission_bind2.pdf

[19] Østre Landsret, S-3118-23, s. 18–21
https://domsdatabasen.dk/webapi/api/Case/document/download/13873

[20] Udenrigsministeriet, Anders Samuelsen, REU 2017-18, endeligt svar på spørgsmål 982, 1. august 2018, s. 1-4
https://www.ft.dk/samling/20171/almdel/reu/spm/982/svar/1504446/1926268.pdf

[21] Tibetkommission II, bind 2, s. 1137
https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2022/03/Tibetkommissionens-beretning-Bind-2.pdf

[22] FOB 2014-8, s. 2–8, 21–27 og 40–41
https://www.retsinformation.dk/api/pdf/163826

[23] Udvidet FOB 2014-8, trykt s. 7/PDF s. 8
https://www.retsinformation.dk/api/pdf/165585

[24] Advokatundersøgelsen 6. december 2022, s. 84–85, 164–166 og 221–222
https://www.trm.dk/media/5krhkx5v/advokatundersoegelse_anonymiseret.pdf

[25] TRU 2024–25, bilag 200, s. 1–4
https://www.ft.dk/samling/20241/almdel/tru/bilag/200/3010455.pdf

[26] Regionsrådets udtalelse, s. 2–4
https://cdn.rigsrevisionen.dk/rigsrevisionen/Media/638513486226646524/10-2023-Hovedstaden.pdf

[27] Beretning 10/2023, s. 18–19 og 22–27
https://www.ft.dk/samling/20231/almdel/FIU/bilag/112/2826310/index.htm

[28] Rigsrevisionens svar 29. maj 2024, s. 5
https://www.ft.dk/statsrevisor/20231/beretning/sb10/bilag/3/2878029/index.htm

[29] Ministerens redegørelse 13. maj 2024, s. 1–2
https://cdn.rigsrevisionen.dk/rigsrevisionen/Media/638513486279884685/10-2023-SUM.pdf

[30] opfølgning 26. november 2025, s. 9–10
https://www.rigsrevisionen.dk/Media/638999089624655411/C121-25.pdf

[31] Finanstilsynets egen kommentar, afsnittet med Jesper Bergs navn
https://www.dfsa.dk/news/2019/apr/comment-to-eba%E2%80%99s-investigation-of-the-danish-fsa

[32] Afgørelse 7. februar 2022, sag 615/2021/TE, pkt. 28 og 40–45
https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/152195

[33] Legalitetsanalysen, s. 3–8 og 29–36
https://www.ft.dk/samling/20142/almdel/SAU/bilag/48/1549097.pdf

[34] Redegørelsen 25. september 2015, afsnit 3.5.2–3.5.3, s. 28–30
https://svmn.dk/media/Skatteministeriet/Dokumenter/PDF'er/redegoerelsen-om-et-faelles-inddrivelsessystem.pdf

[35] Kammeradvokatens anvendelsesnotat, pkt. 3.1 og 4.1–5
https://svmn.dk/media/Skatteministeriet/Dokumenter/PDF'er/kammeradvokatens-notat-om-skats-anvendelse-af-%C3%A9t-faelles-inddrivelsessystem.pdf

[36] Justitsministerens brev, dokument 1800609, s. 2
https://www.teleindu.dk/wp-content/uploads/2021/02/JM-svar-p%C3%A5-henvendelse-af-15.-januar-2021.pdf

[37] Teleindustriens henvendelse 15. januar 2021
https://www.teleindu.dk/wp-content/uploads/2021/01/TI-brev-til-justitsministeren-15-01-2021.pdf

[38] Højesteret, BS-26847/2021-HJR, s. 6–7
https://www.domstol.dk/media/edmhdwt1/bs-26847-dom-til-hjemmesiden.pdf

[39] Ugeskrift for Læger, afsnittet om daglige lovbrud
https://ugeskriftet.dk/nyhed/tusindvis-af-laeger-sender-mistillidsvotum-til-omstridt-styrelse

[40] eget brev, pkt. 5 og underskrift
https://content.ugeskriftet.dk/sites/default/files/2brev_til_stps.pdf

[41] Ugeskrift for Læger, Forsker og forbryder, indledningen og afsnittet om klinisk forskning
https://ugeskriftet.dk/nyhed/forsker-og-forbryder

[42] Ministeriets pressemeddelelse, indledningen
https://www.skim.dk/nyheder/2017/marts/lovforslag-laeger-skal-kunne-tvangsbehandle-varigt-inhabile

[43] lov 655/2017, §§ 1–7 og 15–18
https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2017/655/pdf

[44] BDO og Kromann Reumert, s. 3–5, 12–20 og 24–26
https://www.bdo.dk/getmedia/5d11af7a-7786-42ec-8a87-dbb50aae9a58/Rapport-Odense_Kommune-2016.pdf.aspx

[45] kommunens svar 14. september 2015
https://cdn.ombudsmanden.dk/ombudsmanden/Media/638394508789846215/16092015%20svar.pdf

[46] tillæg 15. september 2015,s. 1
https://cdn.ombudsmanden.dk/ombudsmanden/Media/638394508776093484/16092015%20supplerende_svar.pdf

[47] kommunens personalemeddelelse 1. oktober 2015
https://www.odense.dk/presse/pressemeddelelser/pressemeddelelser-2015/to-chefer-fratraadt-og-en-tredje-faar-advarsel-efter-kritisk-redegoerelse-paa-boerneomraadet

[48] offentliggjorte mails 17. november 2020,s. 3–6
https://dagsordener.guldborgsund.dk/Vis/Pdf/bilag/6ab27127-a263-47cb-bec6-be552b19a279

[49] mail 18. november 2020
https://dagsordener.guldborgsund.dk/Vis/Pdf/bilag/6a2c10cb-2b89-46df-bf60-75b48d3232c4

[50] kommunens 21. januarsvar,s. 2
https://dagsordener.guldborgsund.dk/Vis/Pdf/bilag/2e46f47f-0544-40d5-8091-f7f2357ec1da

[51] Ankestyrelsen 8. december 2021,j 20-56012,s. 6–10
https://cdn.ast.dk/ankestyrelsen/media/15820/125_Guldborgsund_Kommune_-_Udtalelse_-_Besparelser_p%C3%A5_familie_b%C3%B8rneomr%C3%A5det.pdf

[52] kommunens supplerende svar 6. maj 2021,s. 5
https://dagsordener.guldborgsund.dk/Vis/Pdf/bilag/1450c9d8-adf3-4bdc-8c26-228055a7c532

[53] Ankestyrelsens udtalelse 14. december 2021,j 21-7478/21-23709,s. 2–8,stopbeskeden s. 3
https://cdn.ast.dk/ankestyrelsen/media/15811/132_Holstebro_Kommune_-_Besparelser_p%C3%A5_b%C3%B8rne_og_familieomr%C3%A5det.pdf

[54] Statsforvaltningen Midtjylland 4. november 2010,j 2009-613/469,s. 2 og 4–5
https://www.ast.dk/media/15654/834.pdf

[55] Økonomi- og Indenrigsministeriet, talepapir fremsendt som SOU 2026-27, svar på spørgsmål 127, november 2026, s. 3 og 6-13
https://www.ft.dk/samling/20261/almdel/sou/spm/127/svar/2251091/3219815.pdf

[56] Katrine Rings brev,s. 2
https://www.kk.dk/sites/default/files/agenda/db84d78f-6a88-4c0d-a690-6c59f1da2b6d/b0ec0bd6-a359-438d-af82-800ec8dcb745-bilag-4_0.pdf

[57] Socialudvalget 3. juni 2026,punkt 2
https://www.kk.dk/dagsordener-og-referater/Socialudvalget/m%C3%B8de-03062026/referat/punkt-2

[58] kommunens 16. aprilstatus,s. 1, 3–6
https://www.kk.dk/sites/default/files/agenda/1eae3c69-a2fb-4994-8ae0-4362d2807f02/85a2fcd6-ffe0-4cef-87d5-cfe4e7c663eb-bilag-3.pdf

[59] Ankestyrelsens 10. december 2024 brev,j 22-23840,PDFs.3–21
https://www.kk.dk/sites/default/files/agenda/61f4d14d-7ad2-493d-931a-4105b670c83a/9b84c0cf-0c32-4614-aff9-e292559226ff-bilag-4_0.pdf

[60] Ankestyrelsen 10. december 2024,j 21-36830,s. 5, 10 og 19–21
https://www.ast.dk/media/16360/348_Odense_Kommune_-_Udtalelse_-_Overholdelse_af_forsyningspligten_ift_service_vUeRrQV.pdf

[61] Odense Byråd 5. februar 2025,punkt 7,s. 22–28
https://dagsordener.odense.dk/pdf/GetDagsorden/183b463a-5a55-47de-8b27-7f6f82531e88

[62] Ankestyrelsen 2. april 2025,j 25-20805
https://www.ft.dk/samling/20251/almdel/sou/spm/191/svar/2195032/3123104.pdf

[63] Ankestyrelsen 10. december 2024,j 24-68317,s. 2–3 og 7–8
https://www.ast.dk/media/16354/345_Aarhus_Kommune_-_Udtalelse_-_Overholdelse_af_forsyningspligten_ift_socialp_YdN7zvw.pdf

[64] Aarhus Kommune 10. februar 2025,EMN-2025-001757,s. 2 og 5
https://aarhus.dk/media/ag3fhui4/besvarelse.pdf?format=noformat

[65] Kammeradvokaten 30. april 2023,s. 77–80 og fra 164
https://www.ft.dk/samling/20222/almdel/SUU/bilag/216/2708615/index.htm

[66] Patienterstatningen 26. juni 2023
https://patienterstatningen.dk/presse-og-nyheder/nyheder/2023/jun/foerste-erstatning-for-forsinkede-kraeftoperationer-i-region-midtjylland

[67] opgørelsen 5. november 2026
https://patienterstatningen.dk/presse-og-nyheder/fokusomraader/erstatning-for-forsinkede-operationer-for-kraeft-i-maveregionen

[68] forfatterindlæg 13. juni 2017,afsnittet efter den akutte voldssag
https://socialraadgiverne.dk/debatindlaeg/vi-saetter-altid-boernene-papirarbejdet/

[69] Borgerrådgiverens 77 sagsrapport,s. 6–14 og 49
https://www.kk.dk/sites/default/files/agenda/e5358b31-4009-4e3a-9b8c-ef3472840895/8032522b-56ed-46fb-a1c6-bfab069f6b77-bilag-1.pdf

[70] forvaltningens notat 26. maj 2017,s. 1–4
https://www.kk.dk/sites/default/files/agenda/e5358b31-4009-4e3a-9b8c-ef3472840895/8032522b-56ed-46fb-a1c6-bfab069f6b77-bilag-3.pdf

[71] serviceloven 2016,§§ 70 og 148
https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2016/1270/pdf

[72] Socialministeriet 20. januar 2021,første ministercitat
https://www.sm.dk/nyheder/nyhedsarkiv/2021/jan/ny-undersoegelse-ankestyrelsen-er-enig-i-kommunernes-grundlag-for-at-tvangsanbringe-boern-og-unge-i-alle-sager

[73] Ankestyrelsens rapport,s. 7–8 og 52–53
https://www.ft.dk/samling/20201/almdel/SOU/bilag/133/2313001.pdf

[74] Monika Rubins redegørelse 10. juni 2026,s. 2
https://cdn.rigsrevisionen.dk/rigsrevisionen/Media/639171867010765837/11-2025-sm.pdf

[75] Rigsrevisionen 2026,s. 7–11, 29–31 og 43
https://www.rigsrevisionen.dk/Media/639113279124445164/sr1125.pdf

[76] Tine Vesterby Sørensens gengivne svar 21. april 2026
https://navisen.dk/stor-uenighed-om-rigsrevisionens-kritik-af-anbringelser-af-boern/

[77] direktørens citat gengivet 26. september 2023,andet lange citat
https://www.nb-social.dk/2023/09/26/direktoer-ulovlig-magtanvendelse-over-for-borgere-med-handicap-kan-vaere-noedvendigt

[78] Esbjergs indberetningsredegørelse 2022,s. 2,behandlet 19. september 2023
https://dagsordener.esbjergkommune.dk/vis/pdf/bilag/c0cc9324-2d9d-4b4d-8719-2d113c25e57a/?redirectDirectlyToPdf=true

[79] Ankestyrelsen 11. december 2024,s. 3–6 og 13–15
https://www.ast.dk/Media/638769432638985341/352-Egedal-Kommunes-praksis-for-flytning-af-et-antal-beboere-i-forbindelse-med-nedl%C3%A6ggelse-af-et-antal-plejeboligpladser-Udtalelse.PDF

[80] Seniorrådets skrivelse 26. januar 2023 med kommunal mail 23. januar,s. 1–4
https://egedalkommune.dk/p/Demokrati-og-indflydelse/Seniorraad/Seniorr%C3%A5d---Skrivelse-og-bilag--Byr%C3%A5d---Engbo-og-Solkrogen-26.01.2023.pdf

[81] Ankestyrelsens bidrag 19. august 2025,j 25-72316,s. 2–4
https://www.ft.dk/samling/20241/almdel/sou/bilag/448/3063405.pdf

[82] Rigsrevisionen 2. juni 2025,s. 17–19,pkt.26–30 og boks 3,samt metodebilag 2,s. 31–39
https://www.ft.dk/statsrevisor/20241/beretning/sb18/bilag/1/3032560/index.htm

[83] Rigsrevisionens opfølgning 10. oktober 2025,s. 2–5
https://www.rigsrevisionen.dk/Media/638965751479211559/C116-25.pdf

[84] Statsforvaltningen 10. februar 2012,j 2009-613/549,s. 17–18
https://cdn.ast.dk/ankestyrelsen/media/14901/1043.pdf

[85] Ombudsmandens gennemgang af officialprincippet,afsnit 4.1 og 7
https://www.ombudsmanden.dk/find-viden/myndighedsguiden/generel-forvaltningsret/8-officialprincippet

[86] ministeriets skrivelse 29. maj 2026,j 2025-11404,s. 3 og 14–16
https://www.resumedatabase.im.dk/Media/639156603084307457/Indenrigs-%20og%20Sundhedsministeriets%20skrivelse%20af%2029.%20maj%202026%20til%20Langeland%20Kommune%2C%20j.nr.%202025-11404.pdf

[87] SOU 12 svar 4. november 2026,s. 1–2
https://www.ft.dk/samling/20261/almdel/sou/spm/12/svar/2249067/3216595.pdf

[88] Ombudsmandens afsluttende brev 26. marts 2026,dok 24/04092-43/STM,s. 2, 5 og 7–8
https://cdn.ombudsmanden.dk/ombudsmanden/Media/639101927563381142/Afsluttende%20brev%20til%20kommunen.pdf

[89] ministeriets 2024 opgørelse 30. september 2025
https://www.ft.dk/samling/20241/almdel/BUU/bilag/254/3074116.pdf

[90] 2025 opgørelsen 28. september 2026,tabel 1,s. 2
https://www.ft.dk/samling/20252/almdel/BUU/bilag/135/3192075.pdf

[91] direktørinterview 22. januar 2026,sidste citat
https://bupl.dk/boern-unge/nyheder/kommuner-havde-ulovligt-daarlige-normeringer-flere-af-dem-forventer-bryde-loven

[92] kommunens 2026 svar,punkt 3 BBVU 1. og 4. februar
https://www.dragoer.dk/politik/kommunalbestyrelse/spoergsmaal-stillet-af-kommunalbestyrelsen

[93] Byrådet 13. december 2023,punkt 7
https://dagsordener.viborg.dk/vis?id=c5293a3e-9319-4b6e-bb28-de266d5ebbd8&punktid=6155f82e-3b87-46d7-ad7e-a79335aa7883

[94] citatgengivelse 14. december 2023,andet afsnit af borgmesterens lange citat
https://www.sportsfiskeren.dk/natur-og-fiskeripolitik/nyheder/2023/12/viborg-byraad-begaar-lovbrud-udsaetter-habitatkonsekvensvurdering-af-tangevaerkets-vandindvinding-fra-gudenaaen

[95] berigtiget 2019 afgørelse,s. 20–23
https://cdn.sportsfiskeren.dk/media/ukfgllcj/miljoe-og-foedevareklagenaevnet-berigtiget-afgoerelse-tange-afgoerelsen-vandindvinding-nmk-42-00491.pdf

[96] lov 1461/2013,§ 4
https://www.retsinformation.dk/api/pdf/160797

[97] byrådet 2. september 2026,punkt 5
https://dagsordener.viborg.dk/vis?id=36b8e8f1-f4cc-4413-aec5-9f60e6a42955&punktid=6d05a537-452f-4b0b-9b0e-b7f4655f2488

[98] Advokatundersøgelsen, 8. maj 2014
https://www.ft.dk/samling/20131/almdel/sou/bilag/254/1380057.pdf

[99] Annette Vilhelmsens udtalelse, 11. december 2013
https://www.avisen.dk/vilhelmsen-vil-til-bunds-i-zornig-fadaese_247467.aspx

[100] Socialudvalgets beretning, 18. december 2013
https://www.retsinformation.dk/api/pdf/161016

[101] FOB 2014-18, sag 14/01843
https://www.retsinformation.dk/api/pdf/164279

[102] Forsvarets Auditørkorps, årsberetning 2020
https://www.fauk.dk/globalassets/fauk/dokumenter/2021/-arsberetning-2020-.pdf

[103] Forsvarskommandoens meddelelse, 24. august 2020
https://www.forsvaret.dk/da/nyheder/2020/afgorelse/

[104] FOB 2019-13
https://www.retsinformation.dk/api/pdf/209364

[105] samtidig identifikation af borgmesteren
https://www.nb-okonomi.dk/2019/04/11/gratis-lokale-gjorde-anna-mee-allerslev-inhabil

[106] Forsvarsministeriets meddelelse, 13. november 2018
https://www.fmn.dk/da/nyheder/2018/2018/kammeradvokaten-undersoger-anklager-om-overtradelser-af-forvaltningslovens-regler-om-inhabilitet/

[107] offentligt fremsendt talepapir
https://www.ft.dk/samling/20181/almdel/fou/spm/23/svar/1542569/1991055.pdf

[108] Forsvarets habilitetsvejledning FPSVEJL 400-4, marts 2019
https://medarbejder.forsvaret.dk/globalassets/hr-portal/dokumenter/2020/jura/-vejledning-om-haandtering-af-inhabilitet-som-foelge-af-personlige-relationer-mv.-mellem-medarbejdere-paa-forsvarsministeriets-omraade-.pdf

[109] Statsforvaltningen, 20. november 2015, sag 2015-59841
https://cdn.ast.dk/ankestyrelsen/media/14178/1207.pdf

[110] Region Syddanmarks beslutning, 23. november 2015
https://regionsyddanmark.dk/om-region-syddanmark/presse-og-nyheder/nyhedsarkiv/2015/november-2015/regionsrad-sender-sag-til-politiet

[111] Rigsadvokatens afslutning, 31. marts 2017
https://anklagemyndigheden.dk/da/ingen-straffesag-mod-politikeren-carl-holst

[112] Uanonymiseret ombudsmandsudtalelse
https://www.gl.org/nyt/emner/Documents/Ombudsmandens%20afg%C3%B8relse.pdf

[113] FOB 2016-37
https://cdn.ombudsmanden.dk/ombudsmanden/media/52459/pdf1.pdf

[114] FOB 2016-31, sag 16/01363
https://cdn.ombudsmanden.dk/ombudsmanden/media/52158/pdf2.pdf

[115] samtidig identifikation af Peter Bartram
https://olfi.dk/2016/05/13/forsvarschefen-beklager-udtalelser-om-illoyalitet-og-fyringer/

[116] FOB 2016-2, sag 15/04922
https://cdn.ombudsmanden.dk/ombudsmanden/media/52637/pdf.pdf

[117] FOB 2012-26, sag 12/02240
https://cdn.ombudsmanden.dk/ombudsmanden/media/52567/pdf.pdf

[118] Magisterbladet nr. 11, 15. juni 2012
https://dm.dk/media/ams/33809/mag1112.pdf

[119] FOB 2020-47, sag 20/02382
https://cdn.ombudsmanden.dk/ombudsmanden/media/52495/pdf.pdf

[120] FOB 2026-4, sag 25/01620
https://www.ombudsmanden.dk/Media/639082984764672701/2026-4%20Kommunes%20h%C3%A5ndtering%20af%20l%C3%A6rers%20udtalelser%20til%20avis%20skete%20ikke%20med%20respekt%20for%20l%C3%A6rerens%20ytringsfrihed.pdf

[121] kommunens redegørelse, 22. april 2025
https://www.kk.dk/sites/default/files/agenda/f469b730-002f-4faa-84af-4da8b438d685/92852480-d18b-40f9-8870-db6dd6d619fa-bilag-22_0.pdf

[122] oprindelig artikel, 5. februar 2025, offentlig reproduktion
https://www.kk.dk/sites/default/files/agenda/bcf4fbff-1163-4d51-88e6-f1fb2e9570eb/071b21aa-b8e0-4713-97dc-c500e024de02-bilag-4_0.pdf

[123] Aarhus Universitet, 7. april 2016
https://www.au.dk/nyheder/artikel/ja-tak-til-oeget-aabenhed-om-myndighedsraadgivning-1

[124] AU-notat, 4. februar 2016
https://dca.au.dk/fileadmin/DJF/DCA/Myndigheder/Aftalen_2016/Notat_SEGES_kommentar_til_baseline.pdf

[125] Revurdering af baseline, TR67
https://dce2.au.dk/pub/TR67.pdf

[126] Ombudsmandens brev til Miljø- og Fødevareministeriet, 21. juni 2017
https://www.ombudsmanden.dk/media/11818/.pdf

[127] brevet til Undervisningsministeriet samme dag
https://www.ombudsmanden.dk/media/11819/.pdf

[128] universitetsloven, lovbekendtgørelse 261 af 18. marts 2015
https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2015/261/pdf

[129] forvaltningsloven, lovbekendtgørelse 433 af 22. april 2014
https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2014/433/pdf